

Leszek Zugaj

HISTORIA ADMINISTRACJI W GMINIE BISKUPIEC
1945-1990

Lublin 2020

Spis treści

WSTĘP.....	3
LATA 1945-1954.....	5
MIASTO BISKUPIEC.....	9
GMINY WIEJSKIE 1950-1954.....	10
MIEJSKA RADA NARODOWA BISKUPIEC.....	13
WYKAZ RADNYCH MIASTA BISKUPIEC.....	17
LATA 1954-1972.....	20
GROMADA BREDYNKI 1954-1961.....	23
GROMADA BIESOWO 1954-1957.....	24
GROMADA BORKI WIELKIE 1954-1959.....	24
GROMADA BISKUPIEC 1954-1972.....	25
GROMADA CZERWONKA 1954-1972.....	26
GROMADA KOBUŁTY 1954-1972.....	26
GROMADA RZECK 1954-1959.....	27
GROMADA WĘGÓJ 1954-1961.....	27
WYKAZ RADNYCH GROMADA BREDYNKI.....	30
WYKAZ RADNYCH GROMADA BIESOWO.....	31
WYKAZ RADNYCH GROMADA BORKI WIELKIE.....	31
WYKAZ RADNYCH GROMADA BISKUPIEC.....	32
WYKAZ RADNYCH GROMADA CZERWONKA.....	34
WYKAZ RADNYCH GROMADA KOBUŁTY.....	37
WYKAZ RADNYCH GROMADA RZECK.....	40
WYKAZ RADNYCH GROMADA WĘGÓJ.....	40
LATA 1973-1990.....	42
GMINNA i MIEJSKO-GMINNA RADA NARODOWA BISKUPIEC – wykaz radnych.	51
BIBLIOGRAFIA.....	55

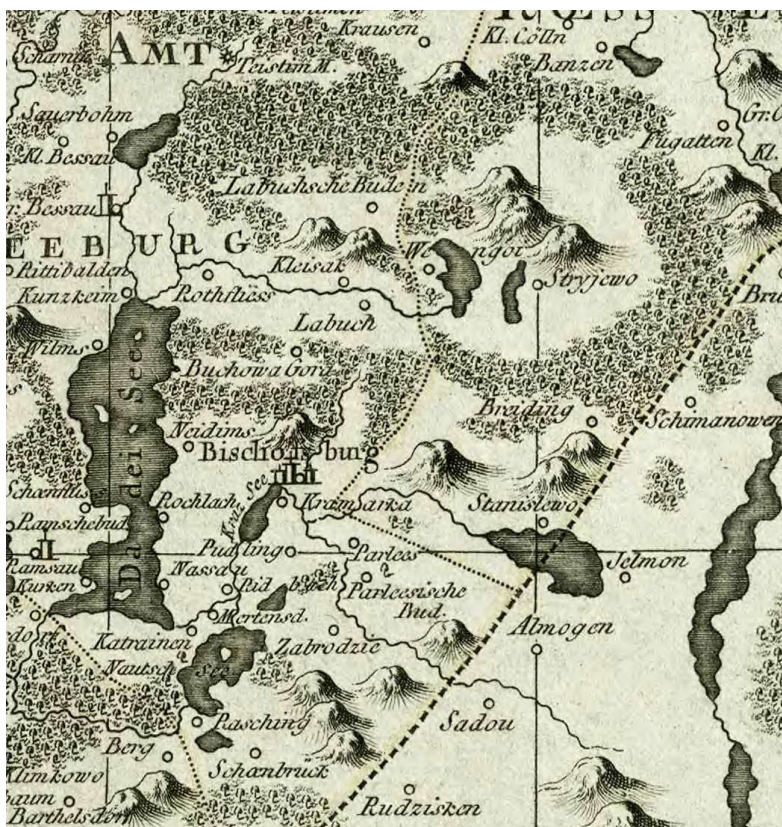
WSTĘP

W dawnych wiekach tereny współczesnej gminy wchodziły w skład posiadłości biskupów warmińskich, które stanowiły część państwa krzyżackiego. Od 1454 roku te obszary tworzyły autonomiczne Księstwo Warmińskie w ramach prowincji Prusy Królewskie Korony Królestwa Polskiego. Od 1395 roku Biskupiec posiadał prawa miejskie.

W 1772 roku Warmia została włączona do Królestwa Prus (od 1871 roku Cesarstwa Niemiec) w ramach I rozbioru Polski. Mimo to miejscowa ludność aż do początku XX wieku zachowała polską kulturę.

W pierwszej połowie XX wieku obszary współczesnej gminy należały do niemieckiej prowincji Prusy Wschodnie i położone były w powiatach reszelskim (Biskupiec i okolice) oraz szczycieńskim (Borki Wielkie, Sadowo, Kobyły, Rudziska, Botowo, Labuszewo, Mojtyny, Chmielówka).

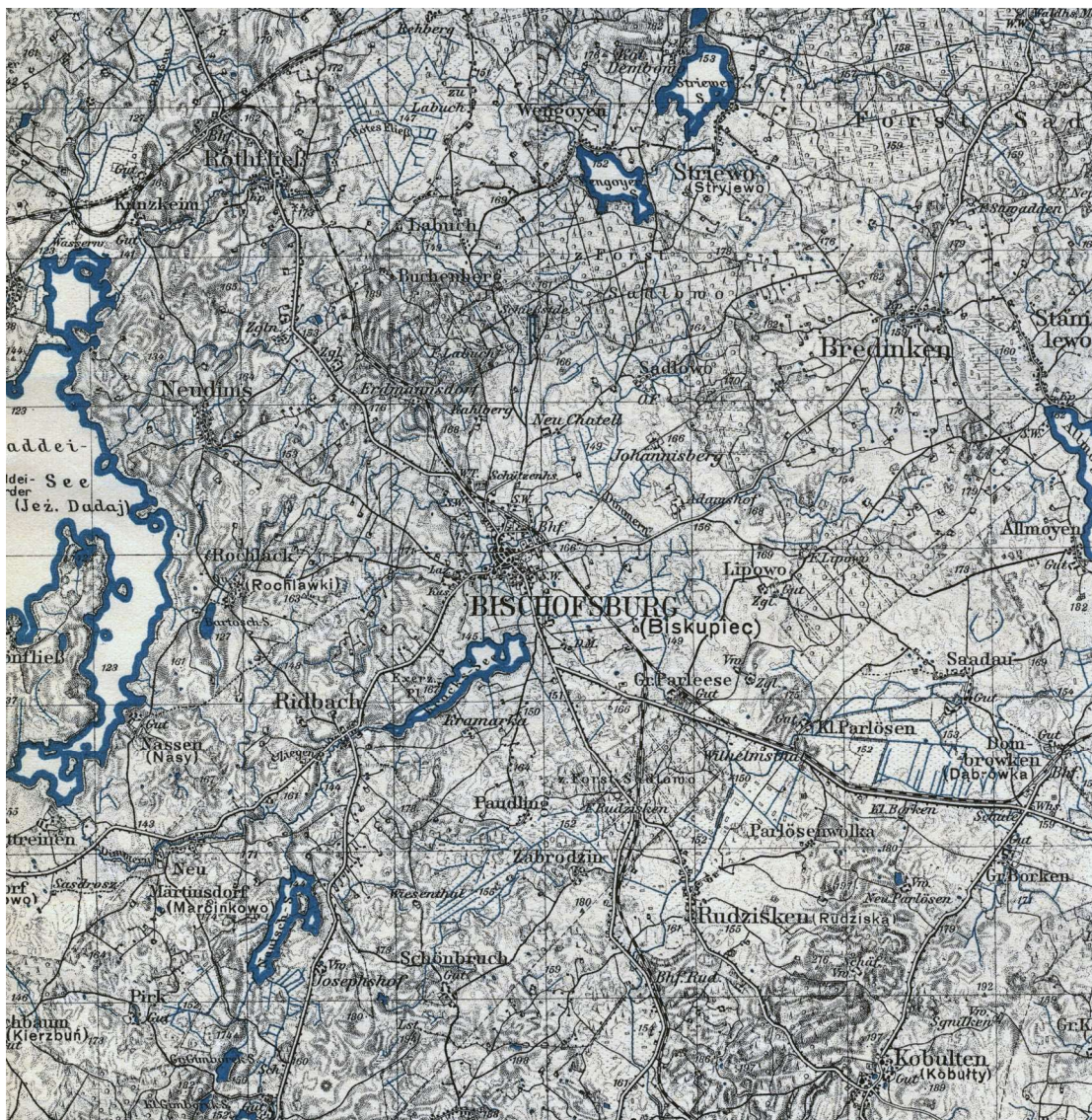
Warto wspomnieć, że Biskupiec od 1862 roku pozostawał siedzibą powiatu reszelskiego. Biskupiec posiadał cały czas prawa miejskie, natomiast na pobliskich terenach wiejskich funkcjonowały gminy jednostkowe (jednowioskowe), obok nich istniały obszary dworskie wyłączone z samorządu lokalnego.

Fragment mapy z 1789 roku Johana Friedricha Enderscha (domena publiczna)

ce (zapewne omyłka druku). 2.) **B.**, niem. *Bischofsburg*, m., pow. reszelski, ze st. poczt., ma 3774 m. (74% kat.), leży nad rz. Dimmer, posiada parafią katol. polską, miewa 12 jarmarków rocznie, przez lud zwane „Biskupiec na Warmii“. Miasto ma przywilej fundacyjny z r. 1395. Założycielem jego był Jan Mokynen. W B. ur. się znany orientalista polski Ignacy Pietraszewski.

Opis Biskupca z 1882 roku¹

Biskupiec na polskiej mapie wojskowej z 1931 roku (WIG)

¹ (Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich pod red. F. Sulimierskiego, B. Chlebowskiego, W. Wawelskiego. Tomy I-XIV. Warszawa 1880-1902)

LATA 1945-1954

W maju 1945 roku na obszar dzisiejszej gminy wkroczyły wojska Armii Czerwonej. Klęska Niemiec w II wojnie światowej spowodowała przyłączenie tych terenów do Polski jako tak zwane „Ziemie Odzyskane”.

W pierwszych miesiącach 1945 roku władzę administracyjną sprawowały radzieckie komendantury wojskowe. Tworzono je w większych miastach oraz dużych ośrodkach wiejskich, na strategicznych węzłach drogowych, kolejowych. Z czasem powstawały komendantury skupiające po kilka, kilkanaście wsi tworząc „gminną komendanturę” oraz zwierzchnie komendantury na poziomie powiatów. Komendanci wojenni odpowiadali za spokój i porządek na swoim terenie².

Celem wojskowych komendantur była organizacja administracji na podległym terenie i uregulowanie kwestii gospodarczych (na przykład zaopatrzenia ludności) na zajętych obszarach. Komendantury tworzyły rejestry ludności, organizowały milicję obywatelską. Rejestrowano broń, konfiskowano miejscowej ludności niemieckiej radiodbiorniki. Komendanci prowadzili także inwentaryzację mienia poniemieckiego³.

Radzieckie komendantury natychmiast rozpoczęły tworzenie polskiego pomocniczego aparatu administracyjnego, sukcesywnie likwidując niemiecką administrację lokalną, jeżeli takowa cały czas działała. Na wsiach mianowano polskich wójtów (jako pełniących obowiązki) i sołtysów⁴. Rosjanie wyznaczali większe wsie na ośrodki administracyjne na czele z wójtem. Prawdopodobnie już wtedy powstały zasadnicze zręby przyszłych gmin wiejskich. Wojenne „gminy” zostały powołane przez radzieckich komendantów jako organy pomocnicze wojskowych komendantur.

Tymczasem w Warszawie w ramach Rządu Tymczasowego Rzeczypospolitej Polskiej⁵ od początku 1945 roku trwały przygotowania do przejęcia Ziem Odzyskanych. Ustalono instrukcje, przygotowywano ludzi – urzędników oraz organy bezpieczeństwa – milicję obywatelską. Kadry jednak było dramatycznie mało.

14 marca 1945 roku Rząd Tymczasowy uchwalił podział Ziem Odzyskanych na okręgi administracyjne odpowiadające województwom. Wśród nich był także IV okręg administracyjny obejmujący głównie tereny Warmii i Mazur. Okręgi administracyjne

² Przemysław Sławiński, *Administracja terytorialna w województwie szczecińskim w latach 1945-1950*, Gorzów Wielkopolski 2008, s. 15-18.

³ Tamże.

⁴ Tamże, s. 20-21.

⁵ Rząd przekształcony z Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego 31 grudnia 1944 roku.

podzielono na obwody z pełnomocnikami obwodowymi na czele. Do ich zadań należało organizowanie polskiej administracji (w tym powołanie gmin), przeprowadzenie akcji wysiedleńczej (Niemców) i akcji osiedleńczej (Polaków).

Granice obwodów stanowiły dotychczasowe niemieckie powiaty, pozostał zatem w starych granicach powiaty (tymczasowo obwody) reszelski i szczycieński⁶. Co ciekawe siedzibą obwodu reszelskiego pozostawał Biskupiec.

Powiat reszelski na mapie administracyjnej z 1946 roku

W maju lub czerwcu 1945 roku na mocy decyzji pełnomocnika obwodowego w powiecie (obwodzie) reszelskim powołano 8 zbiorowych gmin wiejskich. Ich nazwy były jeszcze niemieckie⁷. Powołanie gmin zbiorowych to była nowość na tych ziemiach, bowiem do tej pory działały gminy jednostkowe. W powiecie (obwodzie) szczycieńskim powstało 9 gmin zbiorowych. W następnych latach miały miejsce zmiany granic i nazw gmin. Dopiero w końcu lat 40. XX wieku nastąpił stabilny podział na wiejskie gminy zbiorowe.

Osobno funkcjonowała gmina miejska Biskupiec.

W czerwcu 1946 roku Ziemia Odzyskana włączono do państwa polskiego. Powołano województwo olsztyńskie podzielone na powiaty w miejsce obwodów⁸. Granice powiatów pozostały z czasów niemieckich.

Poniżej wykaz gmin zbiorowych w powiatach reszelskim i szczycieńskim według danych z lutego 1946 roku:

⁶ A. Magierska, *Ziemia zachodnie i północne w 1945 roku*, Warszawa 1978, s. 20.

⁷ *Powszechny sumaryczny spis ludności z dnia 14 lutego 1946 roku*, Warszawa 1947, s. 39.

⁸ Dz. Urz. 1946, nr 28, poz. 177.

Miasta Gminy wiejskie	Ludność					
	ogó- łem	męż- czy- źni	ko- biety	w wieku lat		
				poni- żej 18	18-59	60 i wię- cej

Pow. Szczytno * — County Szczytno *

Miasta						
Pasym	619	277	342	225	322	72
Szczytno	3645	1599	2046	1390	1999	256
Wielbark	760	352	408	269	414	77
Gminy wiejskie						
Dźwierzuty	3372	1414	1958	1525	1391	456
Kobuły	2137	907	1230	979	873	285
Lipowiec	2381	1037	1344	1114	907	360
Pasym	2347	993	1354	1051	997	299
Rańsk	3724	1657	2067	1690	1524	510
Rozogi	3338	1441	1897	1524	1376	438
Szczytno	4116	1875	2241	1863	1832	421
Świątajno	3348	1473	1875	1480	1337	531
Wielbark	2894	1248	1646	1338	1220	336

Spis powszechny z 1946 roku⁹

Miasta Gminy wiejskie	Ludność					
	ogó- łem	męż- czy- źni	ko- biety	w wieku lat		
				poni- żej 18	18-59	60 i wię- cej

Pow. Reszel * — County Reszel *

Miasta						
Biskupiec	2422	1047	1375	846	1313	263
Bisztynek	1178	527	651	481	583	114
Jeziorany	1248	489	759	471	561	216
Reszel	846	372	474	346	424	76
Gminy wiejskie						
Biesowo Wielkie	3073	1246	1827	1374	1192	507
Frankenau	3204	1304	1900	1415	1395	394
Freudenberg	2641	1129	1512	1202	1149	290
Kellen	1931	805	1126	823	912	196
Klawnsdorf	1490	652	838	620	766	104
Lutry	1535	746	789	581	818	136
Pawłowo-Ridbach	2162	863	1299	1066	760	336
Sturmhubel	1272	605	667	516	693	63

⁹ Powszechny sumaryczny spis ludności z dnia 14 lutego 1946 roku, Warszawa 1947, s. 38-39.

Gminy wiejskie zostały objęte prawodawstwem z okresu II Rzeczypospolitej¹⁰, dodając nowe normy prawne.¹¹ Formalnie do 1950 roku funkcjonował samorząd gminny.

Powojenne władze gminne na Ziemiach Odzyskanych posiadały bardzo wiele zadań; należało zagospodarować nowe obszary, zorganizować przesiedlenie dotychczasowych mieszkańców i rozdzielić majątek między nowo przybyłych. Ówczesny samorząd gminny zajmował się też instytucjami oświatowymi, kulturalnymi, ochroną zdrowia, drogami lokalnymi, gospodarką komunalną, transportem. Dochody samorządu pochodziły z różnego rodzaju opłat administracyjnych, targowych, za korzystanie z urządzeń komunalnych, pożyczek, dotacji Skarbu Państwa oraz dodatków do podatków państwowych (głównie podatek gruntowy).

Funkcje uchwałodawcze posiadała gminna rada narodowa (rada gminy). Przedwojenny ustrój gminny zakładał demokratyczną procedurę wyłaniania rad gminnych, po wojnie radnych delegowały partie i organizacje społeczne, czyli w praktyce PZPR. Powołano dodatkowy organ w postaci prezydium gminnej rady narodowej wyłaniany z grona radnych. Początkowo mało znaczący, z czasem stał się najważniejszym organem decyzyjnym i wykonawczym gmin.

Gminne rady narodowe nie od razu rozpoczęły działalność, dopiero w 1946 lub 1947 roku.

Formalnie organem wykonawczym pozostawał zarząd gminy złożony z wójta, podwójciego i 2-3 członków zarządu - ławników. Pierwszego wójta powoływano administracyjnie rozpoczynając pracę wraz z wyznaczonym sekretarzem gminy. Często wójtami zostawały dość przypadkowe osoby, rotacja była duża. Stabilizacja na tym urzędzie następowała dopiero w następnych latach. Wójta i zarząd gminy powoływała już gminna rada narodowa.

Ważną rolę pełnił sekretarz gminy, który kierował pracami urzędników gminnych. W typowym "biurze zarządu gminy" (urząd gminy) pracowali: sekretarz gminy, referent finansowo-podatkowy, referent wojskowy, referent gospodarczo-społeczny, drogomistrz, kancelista lub praktykant.

Organami pomocniczymi dla gmin były gromady - dziś zwane sołectwami. Na

¹⁰ Dziennik Ustaw nr 35, z dnia 13 maja 1933 roku, poz. 294, Dz. U. 1944, nr 5, poz. 22, Dz. U. 1944, nr 14, poz. 74.

¹¹ 11 września 1944 roku Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego w Lublinie wydał dekret o organizacji i zakresie działalności rad narodowych (Dz. U. 1944, nr 5 poz. 22). 23 listopada 1944 roku PKWN wydał dekret o organizacji i zakresie działalności samorządu terytorialnego (Dz. U. 1944, nr 14, poz. 74).

Ziemiach Odzyskanych tworzone je w zasadzie w oparciu o dawne, niemieckie gminy jednostkowe. Na czele gromady stał sołtys. Przed wojną w Polsce funkcjonował rozbudowany samorząd gromadzki. Po wojnie jego uprawnienia maksymalnie zmniejszono. Pierwszych sołtysów wyznaczano urzędowo, dopiero w następnych latach gromada (wieś) miała udział w wyborze sołtysa.

W końcu lat 40. XX wieku ustabilizował się podział na gminy wiejskie w rejonie Biskupca. Wokół miasta funkcjonowały gminy: Rzeck i Czerwonka w powiecie reszelskim z siedzibą w Biskupcu oraz Kobyły w powiecie szczycieńskim.

MIASTO BISKUPIEC

W pierwszych tygodniach polskiej administracji ustanawiano administracyjnie burmistrza. Przed lokalnymi władzami stały wielkie zadania; uprzątnięcie gruzów, naprawa infrastruktury miejskiej, zakwaterowanie napływających osadników, aprowizacja ludności, zorganizowanie urzędu miejskiego i wiele innych. Wszystko odbywało się w wielkim chaosie.

Ustrój miejski opierał się o przedwojenne przepisy oraz dekrety Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego¹². W pierwszych miesiącach polskiej administracji funkcjonowały tylko organy wykonawcze; pełnomocnik obwodowy, burmistrz, radziecki komendant miasta.

Organem uchwałodawczym stała miejska rada narodowa (w miejsce rady miasta) wybierana częściowo przez mieszkańców. Rozpoczęła działalność dopiero wiele miesięcy później. Radnych powoływały organizacje społeczne i polityczne (związana z Polską Partia Robotniczą). Miejska rada narodowa sprawowała także kontrolę nad ogółem jednostek administracji miejskiej. Z grona radnych wybierano prezydium: przewodniczącego, zastępcę oraz trzech członków. Powoływano także komisje miejskie.

Organem zarządzającym i wykonawczym pozostały zarządy miejskie powoływane przez miejską radę narodową. Składały się z burmistrza, zastępcy oraz członków zarządu. Zarządy miejskie rozpoczęły działalność wiele miesięcy po wojnie, początkowo funkcjonował tylko burmistrz.

¹² Dziennik Ustaw nr 35, z dnia 13 maja 1933 roku, poz. 294, Dz. U. 1944, nr 5, poz. 22, Dz. U. 1944, nr 14, poz. 74.

Rok 1950 był przełomowy dla polskiej administracji. Na mocy ustawy z 20 marca 1950 roku o terenowych organach jednolitej władzy państwowej¹³ zniesiono wszelki samorząd terytorialny. Jego cały majątek przejęło państwo. Pozostawiono jednak okręgi gminne. Rozwiązano organy wykonawcze gminy (wójt i zarząd gminy) i rady gromadzkie. Wszystkie kompetencje przejęły gminne rady narodowe. Członków rad delegowały wyłącznie partie polityczne i organizacje społeczne. Gminne rady narodowe zbierały się na sesjach raz w miesiącu, omawiając najważniejsze sprawy gminne. Głównymi tematami były kwestie podatkowe, spółdzielczości, pomocy sąsiedzkiej, akcji żniwnej itp.

Był to jednocześnie najczarniejszy okres dla polskiej wsi, kiedy nakłaniano usilnie na tworzenie spółdzielni produkcyjnych, na wieś nałożono wysokie podatki i obowiązkowe dostawy mięsa, mleka, zboża i ziemniaków. Rozwój gospodarczy wsi polskiej zatrzymał się.

Gminna rada narodowa wybierała ze swego grona prezydium GRN, składające się z następujących osób: przewodniczący, zastępca, sekretarz prezydium i członek prezydium. Był to jednocześnie organ uchwałodawczy i wykonawczy.

Etatowymi pracownikami gminy stali się przewodniczący i sekretarz prezydium. Te osoby kierowały działalnością urzędu gminy, zwanego odąd „prezydium gminy”. Prezydium gminy (urząd gminy) podzielono na referaty. Z uwagi na niskie zarobki i słabe warunki pracy rotacja wśród pracowników była bardzo duża. Pracownikami urzędów gmin zostawali najczęściej młodzi ludzie po szkole podstawowej lub średniej.

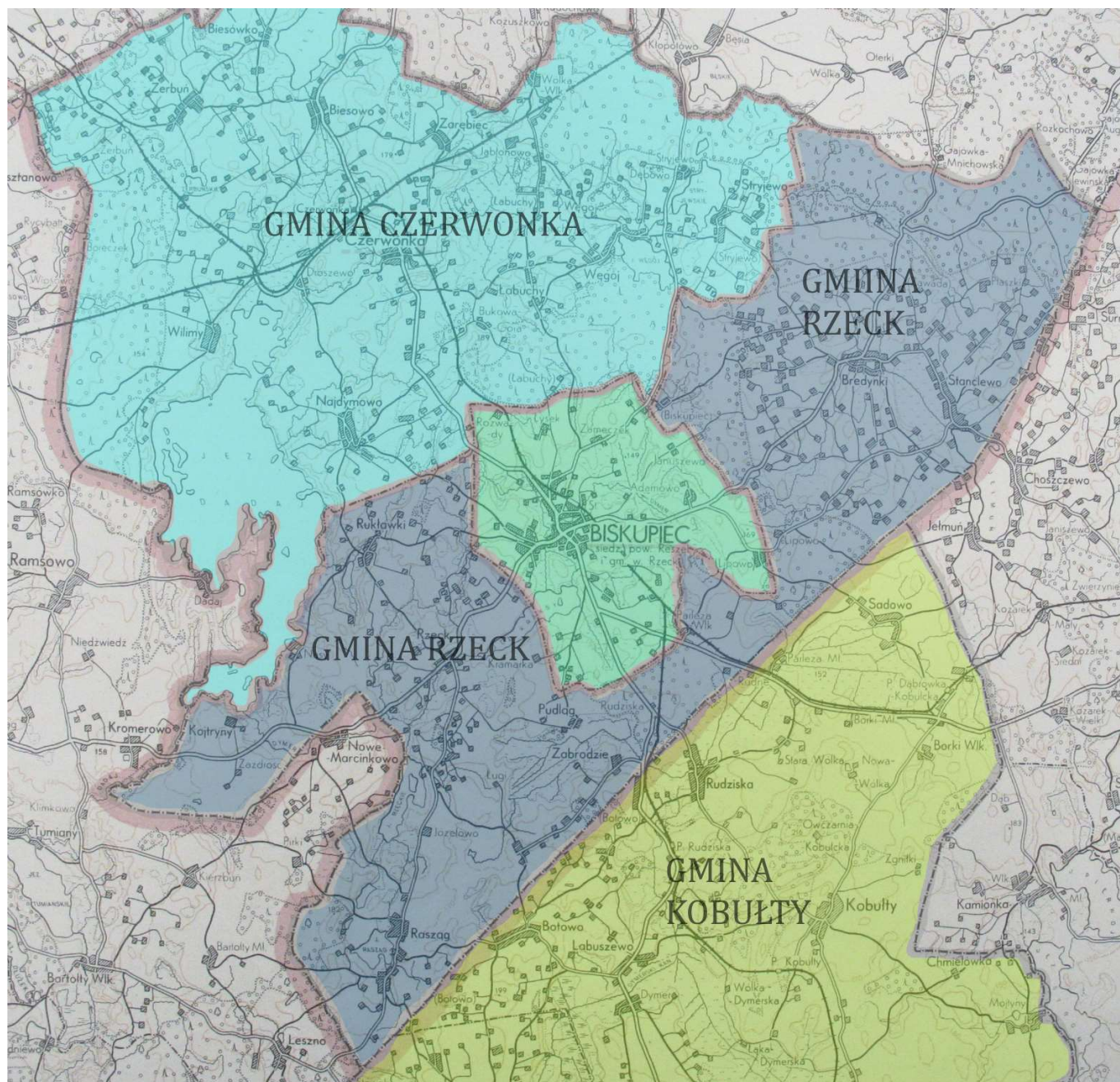
Na czele poszczególnych gromad nadal stali sołtysi. Formalnie wybierani przez ludność wsi, w praktyce powoływani przez władze gminne. Ich praca była bardzo niewdzięczna i sprowadzała się do egzekwowania narzuconych ówczesnie obowiązkowych dostaw płodów rolnych i wysokich podatków.

W 1952 roku w skład gminy Czerwonka wchodziły gromady (sołectwa): Biesowo, Biesówko, Cegielnia, Czerwonka, Łabuchy, Nojdymowo, Stryjowo, Węgój, Wilimy, Zarębiec i Zerbuń. W skład gminy Rzeck wchodziły gromady (sołectwa): Bredynki, Kojtryny, Pudłag, Rasząg, Rukławki, Rzeck, Stanclewo, Zabrodzie¹⁴.

¹³ Dz.U. 1950, nr 14, poz. 130.

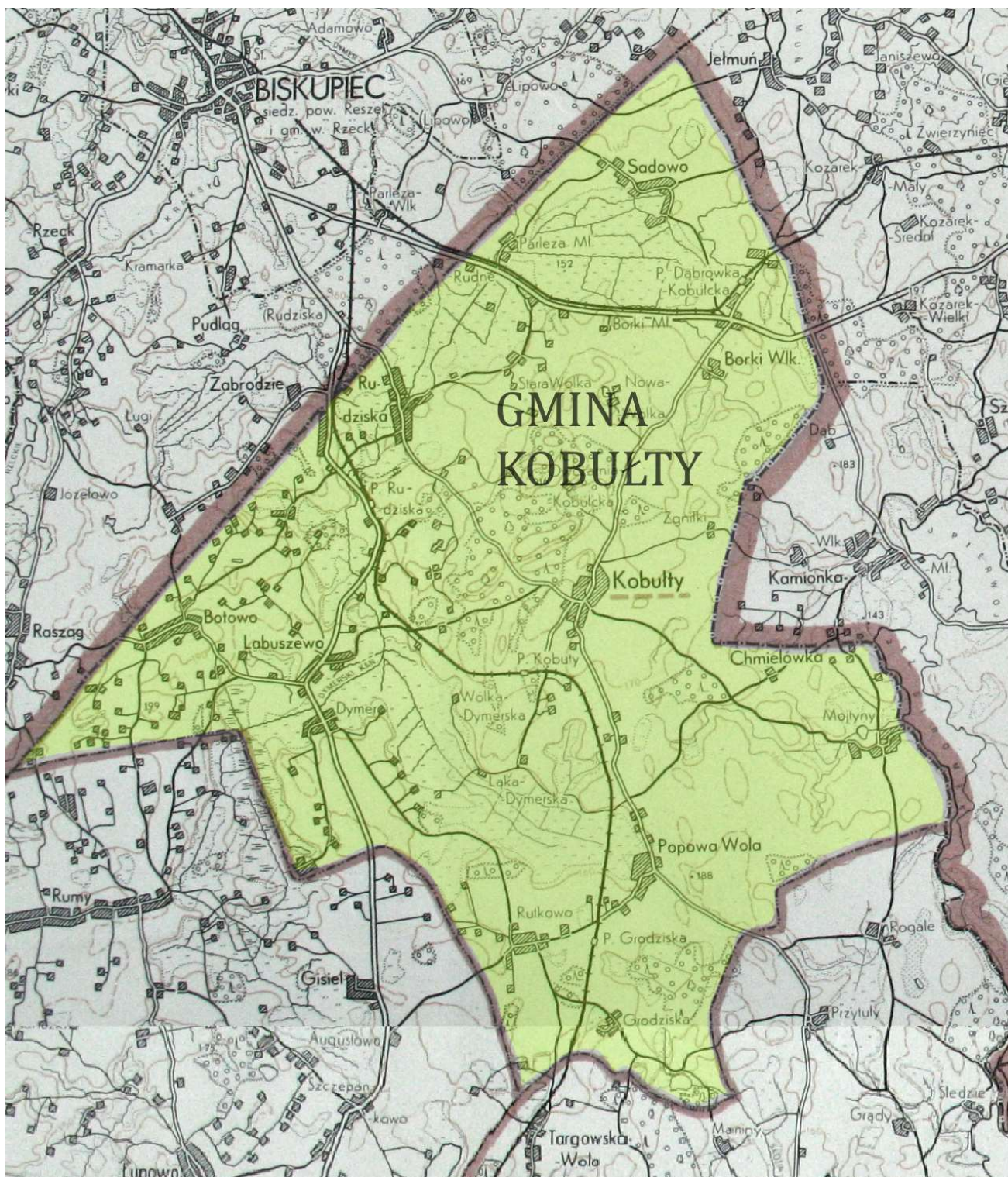
¹⁴ *Wykaz gromad Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej według stanu z dnia 1 lipca 1952 roku*, Warszawa 1952, s. 186.

W skład gminy Kobyły wchodziły gromady (sołectwa): Borki Wielkie, Botowo, Chmielówka, Kobyły, Labuszewo, Popowa Wola, Rudziska i Sadowo¹⁵.

Podział na gminy w 1952 roku (opracowanie własne autora)

¹⁵ Tamże, s. 187.

Gmina Kobuły w 1952 roku (opracowanie własne autora)

Od 1950 roku także miasta stały się częścią *jednolitej administracji państwowej*. Organem uchwałodawczym pozostała miejska rada narodowa, organem uchwałodawczym i zarządzającym natomiast prezydium miejskiej rady narodowej (przewodniczący, zastępca, sekretarz i członkowie)¹⁶. Majątek komunalny przeszedł na własność Skarbu Państwa.

Kompetencje władz lokalnych początkowo nie były ściśle określone. Zasadą działania ówczesnego systemu była dominacja władz powiatowych – powiatowej rady narodowej i jej prezydium. Miasta oraz gminy mogły funkcjonować tylko w obszarach niezastrzeżonych dla władz powiatowych¹⁷. Dopiero ustawa „o radach narodowych” ze stycznia 1958 roku jasno podzieliła kompetencje¹⁸.

Art. 21. 1. Podstawowym zadaniem miejskich rad narodowych jest prowadzenie gospodarki komunalnej, zaspokajanie potrzeb bytowych i kulturalnych mieszkańców miasta.

2. Miejskie rady narodowe sprawują administrację państwową w zakresie przewidzianym w obowiązujących przepisach.

3. W szczególności do zakresu działania miejskich rad narodowych w miastach nie stanowiących powiatów miejskich należą sprawy:

- 1)** miejskich elektrowni i gazowni, zakładów wodociągowych kanalizacyjnych i oczyszczania miasta oraz przedsiębiorstw komunikacji miejskiej, jak również budowy i utrzymania dróg, ulic, placów i mostów,
- 2)** zarządu budynków mieszkalnych, hoteli miejskich, gospodarki terenami,
- 3)** miejskich zakładów produkcyjnych i jednostek usługowych,
- 4)** zabezpieczenia właściwego pomieszczenia i obsługi gospodarczej szkół podstawowych oraz prowadzenia przedszkoli,
- 5)** teatrów, instytucji muzycznych, archiwów, miejskich domów kultury i świetlic, bibliotek powszechnych,

Fragment ustawy o radach narodowych z 1958 roku¹⁹

¹⁶ Dz.U. 1950, nr 14, poz. 130.

¹⁷ Tamże.

¹⁸ Dz.U. 1958, nr 5, poz. 16 (tekst ujednolicony Dz.U. 1975, nr 26, poz. 139).

¹⁹ Dz.U. 1958, nr 5, poz. 16.

Miastem zarządzało prezydium miejskiej rady narodowej z przewodniczącym na czele. Mniej więcej co miesiąc zbierała się miejska rada narodowa obradując na sesjach. Powoływano także komisje problemowe.

Funkcjonował urząd miasta, który dzielił się na referaty: finansowy, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, ogóln-administracyjny oraz urząd stanu cywilnego. Na czele referatów i USC stali kierownicy²⁰. W miastach tworzono komitety osiedlowe jako *organy samorządu mieszkańców*.

Powyższy ustrój miejski funkcjonował do końca 1972 roku.

Od 1 stycznia 1973 roku nastąpiły duże zmiany w związku z wejściem w życie ustawy o utworzeniu gmin i zmianie ustawy o radach narodowych²¹. Wprowadzono instytucje naczelnika jako organu wykonawczego. Nadal funkcjonowała miejska rada narodowa i prezydium miejskie rady oraz urząd miejski. Samodzielne miasto Biskupiec funkcjonowało do końca 1976 roku (patrz dalej).

²⁰ Tamże.

²¹ Dz. U. 1972 nr 49 poz. 312.

Biskupiec w 1973 roku (Zasoby Narodowego Archiwum Cyfrowego)

Biskupiec w 1973 roku (Zasoby Narodowego Archiwum Cyfrowego)

WYKAZ RADNYCH MIASTA BISKUPIEC

Radni kadencji 1954-1957²²

OGŁOSZENIE

Miejskiej Komisji Wyborczej w Biskupcu z dnia 6 grudnia 1954 r.

Miejska Komisja Wyborcza w Biskupcu ogłasza, że w wyborach, które odbyły się w dniu 5 grudnia 1954 r., wybrani zostali do Miejskiej Rady Narodowej w Biskupcu:

<p>w Okręgu Wyborczym Nr 1</p> <p>nr radnych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Małachowicz Mikołaj 2. Gospodarczyk Jan 3. Manek Romuald 4. Rajsz Piotr 5. Dożynkiewicz Edward 6. Szajewski Andrzej 7. Górski Wacław 8. Wilkowska Kazmiera 9. Biskupski Bogusław 10. Bąk Stanisława 11. Ugarenko Piotr 12. Lłpiec Irena 13. Dmochowski Stanisław 	<ol style="list-style-type: none"> 14. Bandurski Kazimierz 15. Kutrasiewicz Kazimierz 16. Szustkowski Stanisław 17. Rycombel Józef 18. Rykowski Julian 19. Lipiński Tadeusz 20. Szymańska Kazimiera 21. Zareba Paweł 22. Traczyk Eugeniusz 23. Bogdańska Waltruda 24. Frączak Henryk 25. Turzański Tadeusz 26. Łaskiewicz Stanisław 27. Placek Wincenty 28. Leniec Michał 29. Małas Marian 30. Romański Franciszek 	<p>na zastępców radnych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Smosarski Tadeusz 2. Kieda Jan 3. Stelmaczonek Piotr 4. Kęćiejewski Jan 5. Witczak Stanisław 6. Lewandowski Stanisław 7. Stanikowski Marian 8. Poks Józef 9. Rogoziński Wacław 10. Burzyński Wincenty <p style="text-align: right;">Przewodniczący Miejskiej Komisji Wyborczej w Biskupcu</p>
--	---	--

Radni kadencji 1958-1961²³

MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ W BISKUPCU

<p>W okręgu wyborczym Nr 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dorzynkiewicz Edward 2. Zaremba Paweł 3. Placek Wincenty 4. Maliszewska Alicja 5. Bachor Stefan 6. Wierzbowski Stanisław 7. Fabisiwicz Aleksander 8. Giedziuń Bronisław <p>W okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Romański Franciszek 2. Guzewicz Antoni 3. Hryniewicz Jerzy 4. Napiórkowski Wincenty 5. Kaliszuk Mikołaj 6. Budna Janina <p>W okręgu wyborczym Nr 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lasocki Wacław 2. Biskupski Bogusław 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Lompa Paweł 4. Surowiec Zygmunt 5. Rycombel Józef 6. Urban Antoni <p>W okręgu wyborczym Nr 4:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kurowski Adam 2. Trudnos Henryk 3. Jaworski Jan 4. Wasyluk Jan 5. Asman Paweł 6. Łozak Piotr <p>W okręgu wyborczym Nr 5:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zieliński Jan 2. Put Zenon 3. Ciemienga Piotr 4. Lipiński Tadeusz 5. Pietkun Piotr 6. Lużaj Piotr 2. Kucharzewski Jan 8. Jablonka Renata
---	---

²² Radni rozpoczęli działalność w grudniu 1954 roku, jednak oficjalna publikacja list radnych miała miejsce w styczniu 1955 roku. Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1955, nr 1, poz. 1

²³ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1958, nr 2, poz. 9.

Kadencja 1961-1965 ²⁴	Kadencja 1965-1969 ²⁵
<p style="text-align: center;">Miejskiej Rady Narodowej w Biskupcu</p> <p>w okręgu wyborczym Nr 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biskupski Bogusław 2. Haczekiewicz Stefan 3. Urban Antoni 4. Trzaskalska Aleksandra 5. Miszkurka Stanisław 6. Luszaj Piotr 7. Kaliszuk Mikołaj <p>w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fabisiewicz Aleksander 2. Adamczyk Tadeusz 3. Grędziński Aleksander 4. Hryniewicz Jerzy 5. Dmochowski Stanisław <p>w okręgu wyborczym Nr 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Barański Bogusław 2. Musiał Ludwik 3. Duc Helmut 4. Napiórkowski Wincenty 5. Fabisiewicz Felicja 6. Zieliński Jan <p>w okręgu wyborczym Nr 4:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Markiewicz Stefan 2. Szarpatowski Ryszard 3. Strebejko Witold 4. Bieńko Włodzimierz 5. Łoszak Piotr 6. Stankiewicz Aleksander 7. Kiwał Waltruda 8. Chyliński Edmund 9. Gręda Alfred 	<p style="text-align: center;">Miejskiej Rady Narodowej w Biskupcu</p> <p>w okręgu wyborczym Nr 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Strebejko Witold 2. Romaniuk Mikołaj 3. Bałdyga Stanisław 4. Krakowiak Zygmunt 5. Jasińska Jolanta 6. Klomfas Inga <p>w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kruczyk Henryk 2. Markiewicz Stefan <ol style="list-style-type: none"> 3. Jasińska Halina 4. Zieliński Ryszard 5. Rycombel Józef 6. Trzaskalska Aleksandra <p>w okręgu wyborczym Nr 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zaykowska Danuta 2. Szajdecki Józef 3. Piórkowski Bolesław 4. Kandulski Konrad 5. Turzański Tadeusz 6. Łapieniecki Edward 7. Ilasz Edward 8. Kenigsman Łucja
<p>w okręgu wyborczym Nr 5:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wojnicki Mieczysław 2. Foks Horst 3. Rycombel Józef 4. Szajdecki Józef 5. Kosińska Maria 6. Guzewicz Antoni 7. Barański Stanisław 8. Romański Franciszek 	<p>w okręgu wyborczym Nr 4:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygoda Stanisława 2. Grenda Alfred 3. Zielińska Kazimiera 4. Korpacz Czesław 5. Trzciński Jan 6. Butnicki Romuald 7. Knizia Herbert 8. Zieliński Jan <p>w okręgu wyborczym Nr 5:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wiśniewski Leon 2. Papierzyński Antoni 3. Grzyb Tadeusz 4. Kubat Mieczysław 5. Czerkowski Tadeusz 6. Nojak Henryk 7. Marks Paweł

²⁴ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1961, nr 11, poz. 74.

²⁵ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1965, nr 10, poz. 89.

Kadencja 1969-1972 (1973)²⁶	Kadencja 1973-1977²⁷
<p style="text-align: center;">MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ W BISKUPCU</p> <p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygoda Stanisława 2. Korpacz Czesław 3. Turzański Tadeusz 4. Wiśniewski Leon 5. Skibiński Zenon 6. Litwin Michalina Barbara <p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sniechowski Adam 2. Niekrasz Józef 3. Rataj Mirosława 4. Gołaś Antoni 5. Kocięda Henryk 6. Drenczewska Halina <p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zielińska Kazimiera 2. Kosk Antoni 3. Kandulski Konrad 4. Wojtków Jerzy 5. Wróbel Jerzy 6. Cymerman Gerard 7. Nojak Henryk Rajmund <p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 4:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krakowiak Antoni Zygmunt 2. Grzyb Tadeusz 3. Wróblewska Łucja 4. Czarkowski Tadeusz 5. Dotka Stanisław 6. Wiśniewska Janina 7. Stępień Jan 8. Krebs Jan <p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 5:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zieliński Ryszard 2. Kosek Witold 3. Rycombel Józef 4. Rycelska Stefania 5. Parda Teofil 6. Zagórski Edward 7. Romaniuk Mikołaj 8. Właż Maria 	<p style="text-align: center;">Miejskiej Rady Narodowej w Biskupcu:</p> <p>w okręgu wyborczym Nr 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grędzińska Elżbieta 2. Piróg Józef 3. Romaniuk Mikołaj 4. Kosewski Włodzimierz 5. Turzański Tadeusz 6. Podeszewska Helena <p>w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rakicka Lucyna 2. Stefański Tadeusz 3. Szymański Aleksander 4. Łukjan Irena 5. Karol Piotr <p>w okręgu wyborczym Nr 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gośliński Lech Tadeusz 2. Rycombel Józef 3. Kandulski Konrad 4. Jankowski Stanisław 5. Cymerman Gerard <p>w okręgu wyborczym Nr 4:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Piwowarska Gabriela 2. Chomiński Wacław 3. Narkiewicz Zofia 4. Jaskulski Aleksander <p>w okręgu wyborczym Nr 5:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beyer Wincenty Antoni 2. Kuchta Mieczysław 3. Orłowski Szczepan 4. Kosk Antoni 5. Krebs Jan <p>w okręgu wyborczym Nr 6:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szafaryn Jadwiga 2. Szczepański Andrzej 3. Grzyb Tadeusz 4. Nojak Henryk 5. Majkowska Emilia 6. Grzegorzczuk Eugeniusz <p>w okręgu wyborczym Nr 7:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mikołajczak Andrzej 2. Parda Teofil 3. Kostuń Emilia 4. Żabiński Władysław

²⁶ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1969, nr 8, poz. 70.

²⁷ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1973 nr 13 poz. 163.

LATA 1954-1972

Już w 1953 roku rozpoczęto przygotowania do wdrażania wielkiej reformy administracyjnej na obszarach wiejskich. Reforma miała być początkiem planowanej pełnej kolektywizacji rolnictwa. Nowe jednostki administracyjne nazwano gromadami – w nawiązaniu do polskiej tradycji administracyjnej. Jedna gromada miała odpowiadać granicom przysłemu spółdzielczemu, kolektywnemu gospodarstwu rolnemu. Jednostki były dużo mniejsze, niż funkcjonujące do tej pory gminy.

Oficjalnym celem reformy miało być *włączenie coraz szerszych rzesz pracujących chłopów do udziału w rządzeniu Państwem, rozwijanie ich twórczej inicjatywy i aktywności dla pomnażania dobrobytu i kultury wsi*²⁸.

25 września 1954 roku weszła w życie ustawa o reformie podziału administracyjnego²⁹. Gromady rozpoczęły działalność w grudniu tego roku po pierwszych wyborach do rad narodowych. Nowe granice były w dużej mierze zupełnie sztuczne, protesty ludności nie były brane pod uwagę. Tłumaczono, że władza będzie teraz *bliżej ludu*.

Teoretycznie nowe gromady miały mieć powiązania komunikacyjne, wspólne *urządzenia gospodarcze, kulturalne lub zdrowotne* (art. 2). Liczba mieszkańców miała się wahać od tysiąca do trzech tysięcy, powierzchnia od 15 do 50 kilometrów kwadratowych.

Na czele całości stała gromadzka rada narodowa – kilku bądź kilkunastoosobowa wybierana w powszechnych wyborach. Była organem uchwałodawczym.

Organem wykonawczym stało się prezydium GRN (przewodniczący, zastępca, sekretarz prezydium i dwóch, trzech członków)³⁰.

Początkowo gromadzkie rady narodowe (GRN) miały bardzo wąskie kompetencje, z czasem (po 1958 roku) je poszerzano³¹.

Początkowo głównym zadaniem gromad okazało się organizowanie rolnictwa w celu powiększenia zbiorów i maksymalne realizowanie narzuconych planów skupu oraz podatków.

W gromadzie funkcjonowały wsie jako jednostki pomocnicze. Wyznaczano w nich pełnomocników gromadzkich narzucanych przez władze gromadzkie. Urząd sołtysa uległ

²⁸ Wstęp do ustawy z 25 września 1954 roku o reformie podziału administracji wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych, Dz.U. 1954, nr 43, poz. 191.

²⁹ Dz.U. 1954, nr 43, poz. 191.

³⁰ Tamże.

³¹ Dz.U. 1958, nr 5, poz. 16 (tekst ujednolicony Dz.U. 1975, nr 26, poz. 139).

likwidacji. Przywrócono go dopiero w 1958 roku i zezwolono na jego wybór na zebraniu wiejskim, jednak musiał być on zatwierdzony przez władze gromadzkie³².

Jesień 1956 roku przyniosła duże zmiany w Polsce. W wyniku październikowej „odwilży” I sekretarzem PZPR został Władysław Gomułka. Na wsiach dalej utrzymał się system obowiązkowych dostaw, ale nie był on już tak uciążliwy i egzekwowany siłą. Po 1956 roku upadły niemal wszystkie sztucznie tworzone spółdzielnie produkcyjne. Dało to szybki efekt wzrostu produkcji rolniczej. Zmniejszyły się wymiary przymusowych dostaw, podniesiono ceny skupu. Postawiono na spółdzielczość mleczarską, ogrodniczą i kredytową. Utworzono Państwowe Ośrodki Maszynowe (POM), które świadczyły usługi maszynowe dla rolników. Nastąpił wzrost zaopatrzenia w nawozy sztuczne i materiały budowlane³³. Po czarnych latach stalinowskich nawet niewielkie zmiany przyniosły upragnione wytchnienie.

Polska wieś nie mogła jednak w pełni rozwinąć swojego potencjału, powszechnie brakowało chociażby materiałów budowlanych.

Rozpoczęto propagowanie powoływania kółek rolniczych, była to ukryta forma kolektywizacji wsi. Z drugiej strony liczne przywileje kółek rolniczych w ówczesnym systemie gospodarczym dawały możliwość propagowania mechanizacji rolnictwa. Na polskiej wsi pojawiły się „kółkowe” traktory, snopowiązałki i inne maszyny rolnicze.

Podział na gromady wprowadzony w 1954 roku okazał się nieprzystający do realiów „październikowej odwilży”. Rozpoczęto także proces komasacji gromad w większe jednostki, większość z nich była bowiem zupełnie nieefektywna. Przy tworzeniu gromad propaganda tłumaczyła, że władza będzie *bliżej ludzi*. Gdy rozpoczęto scalanie gromad, nie było żadnej akcji propagandowej, więc ludzie podchodzili do tego z nieufnością. W wielu miejscach rozpoczęło się odwracanie reformy gromadzkiej poprzez przywracanie poprzednich granic lokalnych jednostek administracyjnych.

Pierwsze wybory do rad gromadzkich przeprowadzono 5 grudnia 1954 roku. Wyborom tym towarzyszyła wielka akcja propagandowa. Kolejne wybory przeprowadzano w podobny sposób. Frekwencja zawsze zbliżała się do 100%, tyle samo głosowało na jedyną listę wyborczą – Front Jedności Narodu. Mimo że wyniki były z góry znane, władze przywiązywały, wzorem ZSRR, bardzo dużą wagę do wyborów. Miały one legitymizować narzucony w Polsce system komunistyczny.

³² Mieczysław Gończar, *Samorząd wsi, historia i nowe możliwości*, Warszawa 1990, s. 37.

³³ Zbigniew Landau, Wojciech Roszkowski, *Polityka gospodarcza II RP i PRL*, Warszawa 1995, s. 270.

Hasło z epoki gromadzkich rad narodowych

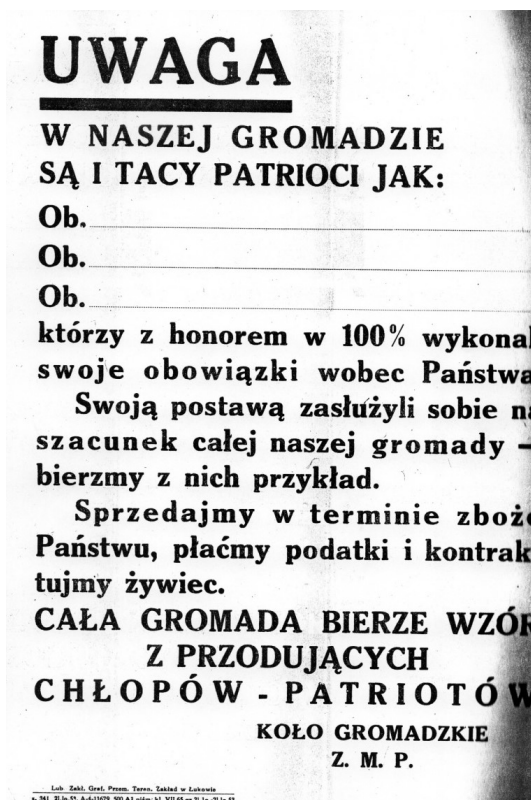
Pierwsze dwie kadencje rad narodowych były trzyletnie (1955-1958, 1958-1961). Od 1961 roku kadencje rad narodowych były czteroletnie. Kolejne wybory miały miejsce w latach 1961, 1965 i 1969³⁴.

Warto wspomnieć, że w 1958 roku zlikwidowano obowiązki szarwarkowe, istniejące przez stulecia. Zamiast tego powstał tak zwany „fundusz gromadzki” – obowiązkowe składki ludności wiejskiej na budowę dróg. W efekcie w latach 60. XX efektywniej remontowano drogi wiejskie.

Ówczesne władze przywiązywały dużą wagę do rozwoju oświaty rolniczej. W każdej gromadzie działał zootechnik i agronom, budowano tak zwane agronomówki. Sprzyjano rozwojowi czytelnictwa wiejskiego (biblioteki i punkty biblioteczne), powstawały świetlice. Rozwinęły się koła gospodyń wiejskich. Powstały liczne nowe ochotnicze straże pożarne. Warto wspomnieć o wielkiej akcji „Tysiąc Szkół na Tysiąclecie”. Dzięki niej (składki na budowę szkół były obowiązkowe) w wielu miejscach postawiono w miarę nowoczesne gmachy szkolne, służące często do dziś.

Mimo pewnych pozytywnych tendencji polska wieś pozostawała zacofana cywilizacyjnie. Obligatoryjne dostawy nadal obowiązywały. Rolnicy nie byli objęci powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym.

³⁴ Daty wyborów: 5 grudnia 1954, 2 lutego 1958, 16 kwietnia 1961, 30 maja 1965, 1 czerwca 1969.

Plakat z lat 50. XX wieku

Na obszarze współczesnej gminy funkcjonowały następujące gromady:

GROMADA BREDYNKI 1954-1961

W skład gromady Bredynki włączono dotychczasowe gromady: Bredynki i Stanclewo ze zniesionej gminy Rzeck³⁵. Od 1959 roku powiat reszelski, z gromadą Bredynki, został przemianowany na powiat biskupiecki³⁶. Gromadę zniesiono z końcem 1961 roku. Cały jej obszar przyłączono do gromady Biskupiec³⁷.

³⁵ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1954 nr 11 poz. 50.

³⁶ Dz. U. 1958 nr 76 poz. 393.

³⁷ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1961 nr 22 poz. 191.

GROMADA BIESOWO 1954-1957

W skład gromady Biesowo włączono dotychczasowe gromady: Biesowo, Biesówko i Zerbuń oraz miejscowość Zarębiec z dotychczasowej gromady Zarębiec ze zniesionej gminy Czerwonka³⁸. Gromadę zniesiono z końcem 1957 roku. Cały jej obszar przyłączono do gromady Czerwonka³⁹.

GROMADA BORKI WIELKIE 1954-1959

W skład gromady Borki Wielkie włączono dotychczasowe gromady: Borki Wielkie i Sadowo oraz miejscowość Parleza Mała, Nowa Wólka i Stara Wólka z dotychczasowej gromady Rudziska ze zniesionej gminy Kobyły w powiecie szczycieńskim, a także obszar dotychczasowej gromady Kamionka ze zniesionej gminy Rybno w powiecie mrągowskim⁴⁰.

Od 1 stycznia 1958 roku gromadę Borki włączono do powiatu reszelskiego⁴¹, który w rok później przemianowano na powiat biskupiecki⁴².

Gromadę zniesiono z końcem 1959 roku. Jej obszar przyłączono do gromady Kobyły (wsie: Borki Małe, Borki Wielkie, Dąbrówka Kobyłcka, Kamionka Mała i Kamionka Wielka oraz osadę Dąb)⁴³.

³⁸ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1954 nr 11 poz. 50.

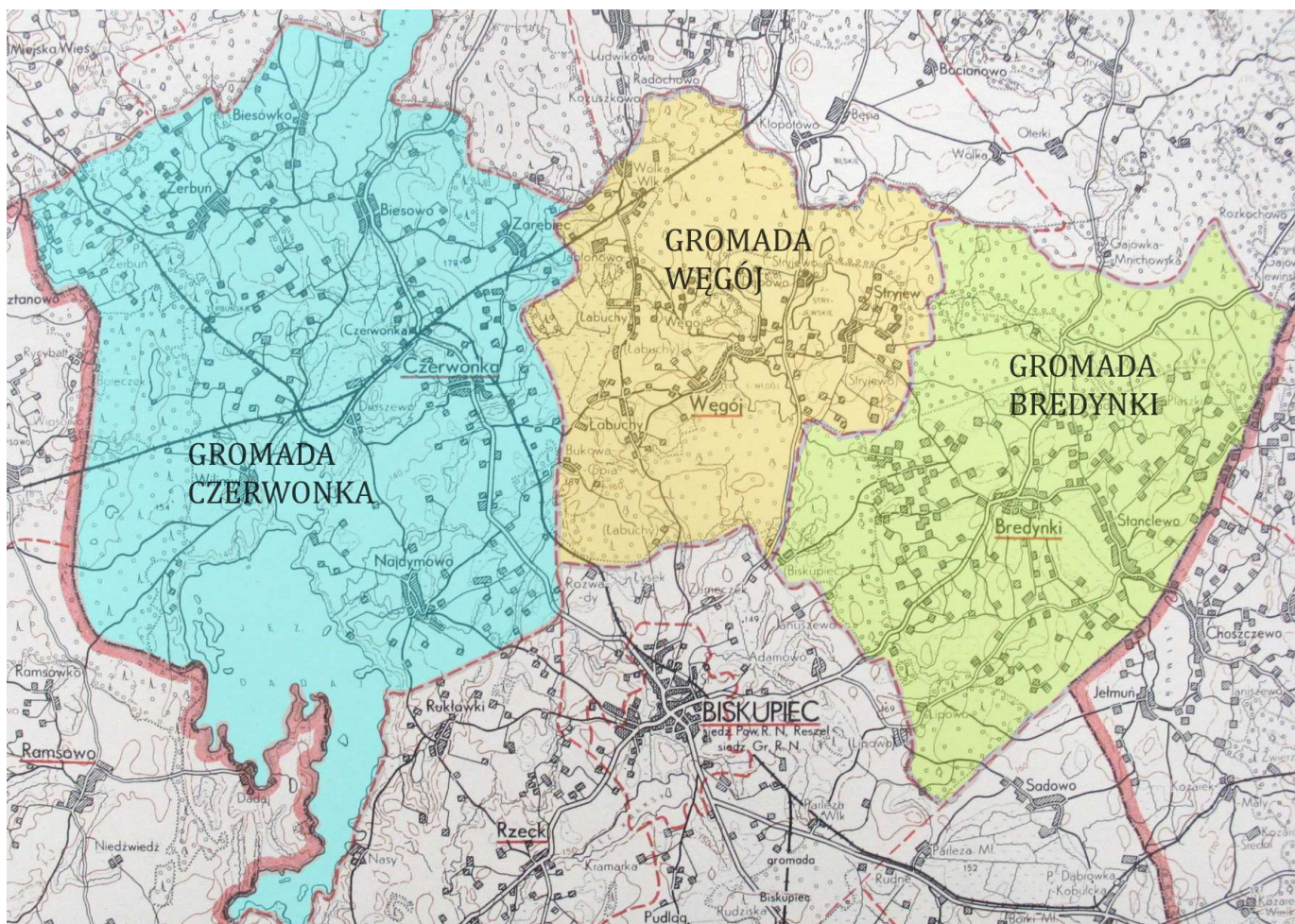
³⁹ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1957 nr 8 poz. 33.

⁴⁰ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1954 nr 11 poz. 50.

⁴¹ Dz. U. 1957 nr 59 poz. 308.

⁴² Dz. U. 1958 nr 76 poz. 393.

⁴³ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1959 nr 28 poz. 81.

Podział na gromady w 1958 roku (opracowanie własne autora)

GROMADA BISKUPIEC 1954-1972

Gromada Biskupiec została powołana w powiecie reszelskim. W skład gromady weszły dotychczasowe gromady: Pudląg i Zabrodzie ze zniesionej gminy Rzek. Dodatkowo włączono także miejscowości: Adamowo, Januszewo, Lipowo, Łysek, Rozwady i Zameczek oraz obszary gospodarstw w rejonie rozwidlenia dróg Biskupiec-Mrągowo i Biskupiec-Dźwierzuty z miasta Biskupca⁴⁴.

Od 1959 roku powiat reszelski został przemianowany na powiat biskupicki⁴⁵.

Od 1 stycznia 1960 roku do gromady Biskupiec włączono obszary zniesionej gromady Rzek oraz wsie: Parleza Mała i Sadowo ze zniesionej gromady Borki Wielkie⁴⁶.

⁴⁴ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1954 nr 11 poz. 50.

⁴⁵ Dz. U. 1958 nr 76 poz. 393.

⁴⁶ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1959 nr 28 poz. 81.

Od 1 stycznia 1962 roku przyłączono także obszary zniesionej gromady Bredynki⁴⁷. Z dniem 1 stycznia 1969 roku z gromady Biskupiec wyłączono część obszaru PGR Kojtryny (1 ha) i włączono go do gromady Ramsowo w powiecie olsztyńskim⁴⁸. Gromada funkcjonowała do końca 1972 roku.

GROMADA CZERWONKA 1954-1972

W skład gromady Czerwonka włączono dotychczasowe gromady: Czerwonka, Najdymowo i Wilimy ze zniesionej gminy Czerwonka⁴⁹. Od 1 stycznia 1958 roku w skład gromady włączono obszar zniesionej gromady Biesowo⁵⁰.

Od 1959 roku powiat reszelski został przemianowany na powiat biskupiecki⁵¹.

Od początku 1962 roku dodatkowo przyłączono także obszar zniesionej gromady Węgój⁵².

Z początkiem 1968 roku przyłączono także część wsi Zerbuń z gromady Jeziorany oraz część obszaru Nadleśnictwa Sadłowo z gromady Kolno. W takim kształcie gromada funkcjonowała do końca 1972 roku⁵³.

GROMADA KOBUŁTY 1954-1972

W skład gromady Kobyłty w powiecie szczycieńskim włączono dotychczasowe gromady: Kobyłty, Chmielówka i Labuszewo, dodatkowo miejscowości: Popowa Wola i Rutkowo z dotychczasowej gromady Popowa Wola oraz miejscowość Rudziska z dotychczasowej gromady Rudziska ze zniesionej gminy Kobyłty⁵⁴.

Od 1 stycznia 1958 roku do gromady Kobyłty przyłączono wsie Botowo i Botówko ze zniesionej gromady Rummy, następnie gromadę przyłączono do powiatu reszelskiego⁵⁵. W rok później powiat reszelski przemianowano na biskupiecki⁵⁶.

⁴⁷ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1961 nr 22 poz. 191.

⁴⁸ Dz. U. 1968 nr 48 poz. 340.

⁴⁹ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1954 nr 11 poz. 50.

⁵⁰ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1957 nr 8 poz. 33.

⁵¹ Dz. U. 1958 nr 76 poz. 393.

⁵² Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1961 nr 22 poz. 191.

⁵³ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1967 nr 13 poz. 103.

⁵⁴ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1954 nr 11 poz. 50.

⁵⁵ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1957 nr 8 poz. 33.

⁵⁶ Dz. U. 1957 nr 59 poz. 308.

Od 1 stycznia 1960 roku do gromady Kobałty przyłączono wsie: Borki Małe, Borki Wielkie, Dąbrówka Kobałcka, Kamionka, Kamionka Mała i Kamionka Wielka oraz osadę Dąb ze zniesionej gromady Borki Wielkie⁵⁷.

Gromada funkcjonowała do 1972 roku.

GROMADA RZECK 1954-1959

W skład gromady Rzeck włączono dotychczasowe gromady: Kojtryny, Rasząg, Rukławki i Rzeck ze zniesionej gminy Rzeck⁵⁸ oraz obszar dotychczasowej gromady: Nowe Marcinkowo ze zniesionej gminy Ramsowo w powiecie olsztyńskim⁵⁹.

Od 1959 roku powiat reszelski, z gromadą Rzeck, został przemianowany na powiat biskupiecki⁶⁰. Gromadę Rzeck zniesiono z końcem 1959 roku. Cały jej obszar przyłączono do gromady Biskupiec⁶¹.

GROMADA WĘGÓJ 1954-1961

W skład gromady Węgój włączono dotychczasowe gromady: Łabuch, Stryjewe i Węgój oraz miejscowość Wólka Mała i Wólka Wielka z dotychczasowej gromady Zarębiec ze zniesionej gminy Czerwonka⁶².

Od 1959 roku powiat reszelski, z gromadą Rzeck, został przemianowany na powiat biskupiecki⁶³.

Gromadę zniesiono z końcem 1961 roku. Cały jej obszar przyłączono do gromady Czerwonka⁶⁴.

⁵⁷ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1959 nr 28 poz. 81.

⁵⁸ Dz. Urz. WRN Olsztyn,

⁵⁹ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1954 nr 11 poz. 50.

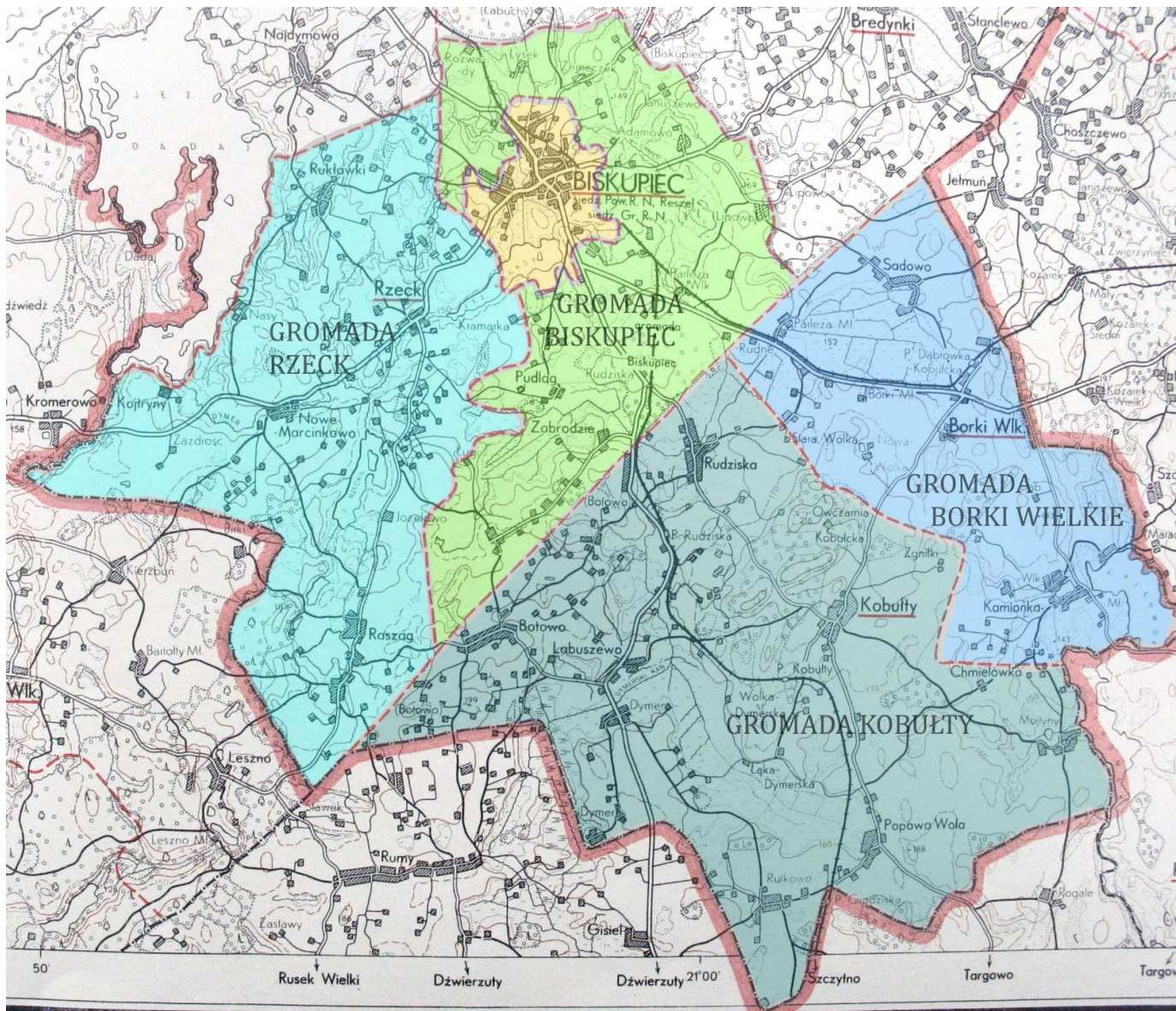
⁶⁰ Dz. U. 1958 nr 76 poz. 393.

⁶¹ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1959 nr 28 poz. 81.

⁶² Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1954 nr 11 poz. 50.

⁶³ Dz. U. 1958 nr 76 poz. 393.

⁶⁴ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1961 nr 22 poz. 191.

Podział na gromady w 1958 roku (opracowanie własne autora)

**PODZIAŁ
NA GROMADY
W 1964 ROKU**

WYKAZ RADNYCH GROMADA BREDYNKI

Radni kadencji 1954-1957 ⁶⁵	Radni kadencji 1958-1961 ⁶⁶		
<p>4. Gromada Bredynki</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kamiński Paweł 2. Stanecki Ryszard 3. Taube Wiktor 4. Jabłonka Antoni 5. Borkowski Józef 6. Jabłońska Paulina 7. Piotrowski Jan 8. Gnidowski August 9. Stola Jan 10. Hartel Bernard 11. Dost Janina 	<p>GROMADZKIEJ RADY NARODOWEJ W BREDYNKACH</p> <p>W okręgu wyborczym Nr 1: W okręgu wyborczym Nr 2:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kenigsman Jan 2. Parzych Henryk 3. Kamiński Paweł 4. Fabek Franciszek 5. Wiewióra Maria 6. Jablonka Jan 7. Czarnecki Franciszek 8. Stolla Jan </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gnidowski August 2. Luma Paweł 3. Zaremba Jan 4. Szymkiewicz Aleksander 5. Wiewióra Maria 6. Jabłońska Paulina 7. Krogól Paweł </td> </tr> </table>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kenigsman Jan 2. Parzych Henryk 3. Kamiński Paweł 4. Fabek Franciszek 5. Wiewióra Maria 6. Jablonka Jan 7. Czarnecki Franciszek 8. Stolla Jan 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gnidowski August 2. Luma Paweł 3. Zaremba Jan 4. Szymkiewicz Aleksander 5. Wiewióra Maria 6. Jabłońska Paulina 7. Krogól Paweł
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kenigsman Jan 2. Parzych Henryk 3. Kamiński Paweł 4. Fabek Franciszek 5. Wiewióra Maria 6. Jablonka Jan 7. Czarnecki Franciszek 8. Stolla Jan 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gnidowski August 2. Luma Paweł 3. Zaremba Jan 4. Szymkiewicz Aleksander 5. Wiewióra Maria 6. Jabłońska Paulina 7. Krogól Paweł 		

Kadencja 1961-1965⁶⁷
<p>Gromadzkiej Rady Narodowej w Bredynkach</p> <p>w okręgu wyborczym Nr 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kenigsman Jan 2. Kamiński Paweł 3. Czarnecki Franciszek 4. Buczkowska Zofia 5. Piotrowski Jan 6. Jagielski Wincenty 7. Sławiński Kazimierz 8. Jabłonka Antoni <p>w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gnidowski August 2. Zaremba Jan 3. Szymkiewicz Aleksander 4. Luma Paweł 5. Krogull Paweł 6. Jabłońska Paulina 7. Kreft Klemens

⁶⁵ Radni rozpoczęli działalność w grudniu 1954 roku, jednak oficjalna publikacja list radnych miała miejsce w styczniu 1955 roku. Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1955, nr 1, poz. 1

⁶⁶ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1958, nr 2, poz. 9.

⁶⁷ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1961, nr 11, poz. 74.

WYKAZ RADNYCH GROMADA BIESOWO

Radni kadencji 1954-1957⁶⁸
1. Gromada Biesowo
<ol style="list-style-type: none"> 1. Szapiel Michał 2. Benig August 3. Nikodemka Regina 4. Łazicki Władysław 5. Koreniuk Bronisław 6. Kozioronek Jan 7. Łowicka Eugenia 8. Zalewski Józef 9. Mróz Piotr 10. Brall Alfreda 11. Birman Ginter

WYKAZ RADNYCH GROMADA BORKI WIELKIE

Radni kadencji 1954-1957⁶⁹	Radni kadencji 1958-1961⁷⁰		
5. Gromada Borki Wielkie	GROMADZKIEJ RADY NARODOWEJ W BORKACH WIELKICH		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Osekarski Kazimierz 2. Behrendt Emma 3. Kiepuszewski Stanisław 4. Krzymowska Krystyna 5. Leśniewski Wacław 6. Niczepa Józef 7. Kijewski Wilim 8. Węgorzewski Franciszek 9. Pantel Paweł 	<p>W okręgu wyborczym Nr 1: W okręgu wyborczym Nr 2:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zaręba Feliks 2. Pantel Paweł 3. Smoliński Józef 4. Czerny Marian 5. Bugajska Zofia 6. Timoszuk Jan 7. Obrębski Józef </td> <td style="width: 50%;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jurczyk Frydrych 2. Rednał Herman 3. Senkowski Erych 4. Terkowski Oskar 5. Niczepa Józef 6. Waszkiewicz Władysław 7. Sobol Genowefa 8. Czerwiński Helmut </td> </tr> </table>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaręba Feliks 2. Pantel Paweł 3. Smoliński Józef 4. Czerny Marian 5. Bugajska Zofia 6. Timoszuk Jan 7. Obrębski Józef 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jurczyk Frydrych 2. Rednał Herman 3. Senkowski Erych 4. Terkowski Oskar 5. Niczepa Józef 6. Waszkiewicz Władysław 7. Sobol Genowefa 8. Czerwiński Helmut
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaręba Feliks 2. Pantel Paweł 3. Smoliński Józef 4. Czerny Marian 5. Bugajska Zofia 6. Timoszuk Jan 7. Obrębski Józef 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jurczyk Frydrych 2. Rednał Herman 3. Senkowski Erych 4. Terkowski Oskar 5. Niczepa Józef 6. Waszkiewicz Władysław 7. Sobol Genowefa 8. Czerwiński Helmut 		

⁶⁸ Radni rozpoczęli działalność w grudniu 1954 roku, jednak oficjalna publikacja list radnych miała miejsce w styczniu 1955 roku. Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1955, nr 1, poz. 1

⁶⁹ Jak wyżej.

⁷⁰ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1958, nr 2, poz. 9.

WYKAZ RADNYCH GROMADA BISKUPIEC

Radni kadencji 1954-1957 ⁷¹	Radni kadencji 1958-1961 ⁷²																
<p>2. Gromada Biskupiec</p> <p>1. Kępczyńska Janina 2. Wierzchowski Antoni</p> <p>3. Lubert Jan 4. Jabłoński Henryk 5. Krebs Józef 6. Przybylak Helena 7. Jasiński August 8. Szafryna Paweł 9. Toszka Jakub</p>	<p>GROMADZKIEJ RADY NARODOWEJ W BISKUPCU</p> <p>W okręgu wyborczym Nr 1: W okręgu wyborczym Nr 2:</p> <table> <tr> <td>1. Dudek Antoni</td> <td>1. Lubert Jan</td> </tr> <tr> <td>2. Lewandowski Jerzy</td> <td>2. Kato Wojciech</td> </tr> <tr> <td>3. Jabłoński Henryk</td> <td>3. Barwiński Józef</td> </tr> <tr> <td>4. Birman Eugeniusz</td> <td>4. Konegen Eugeniusz</td> </tr> <tr> <td>5. Wereski Wojciech</td> <td>5. Krebs Józef</td> </tr> <tr> <td>6. Taraur Jan</td> <td>6. Komar Witold</td> </tr> <tr> <td>7. Grzebski Jan</td> <td>7. Tym Wincenty</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Jankowski Franciszek</td> </tr> </table>	1. Dudek Antoni	1. Lubert Jan	2. Lewandowski Jerzy	2. Kato Wojciech	3. Jabłoński Henryk	3. Barwiński Józef	4. Birman Eugeniusz	4. Konegen Eugeniusz	5. Wereski Wojciech	5. Krebs Józef	6. Taraur Jan	6. Komar Witold	7. Grzebski Jan	7. Tym Wincenty		8. Jankowski Franciszek
1. Dudek Antoni	1. Lubert Jan																
2. Lewandowski Jerzy	2. Kato Wojciech																
3. Jabłoński Henryk	3. Barwiński Józef																
4. Birman Eugeniusz	4. Konegen Eugeniusz																
5. Wereski Wojciech	5. Krebs Józef																
6. Taraur Jan	6. Komar Witold																
7. Grzebski Jan	7. Tym Wincenty																
	8. Jankowski Franciszek																

Kadencja 1961-1965 ⁷³	Kadencja 1965-1969 ⁷⁴
<p>Gromadzkiej Rady Narodowej w Biskupcu</p> <p>w okręgu wyborczym Nr 1:</p> <p>1. Jabłoński Hieronim 2. Madejski Bolesław 3. Karwowski Piotr 4. Wereski Wojciech 5. Dudek Antoni 6. Rurys Witold 7. Odrian Józef 8. Mundkowski Antoni</p> <p>w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <p>1. Kłopotowski Konrad 2. Kato Wojciech 3. Wejland Willi 4. Węgorzewski Franciszek 5. Wierzchowski Antoni 6. Bejnar Zygmunt 7. Sobstel Piotr</p> <p>w okręgu wyborczym Nr 3:</p> <p>1. Mikołajczak Wanda 2. Briks Herbert 3. Pejcz Franciszek 4. Barwiński Juliusz 5. Kater Franciszek 6. Nowowiejski Józef 7. Ligman Antoni 8. Szymczyk Anna 9. Pawełkiewicz Adam 10. Mazuch Jan 11. Suraj Alfons</p>	<p>Gromadzkiej Rady Narodowej w Biskupcu</p> <p>w okręgu wyborczym Nr 1:</p> <p>1. Briks Herbert 2. Wereski Wojciech 3. Dudek Antoni 4. Grzywacki Tadeusz 5. Herder Romuald 6. Odrian Józef</p> <p>w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <p>1. Lewandowski Jerzy 2. Podwysocki Stanisław 4. Jabłonka Greta 4. Stasiak Stanisław 5. Grajewska Maria</p> <p>w okręgu wyborczym Nr 3:</p> <p>1. Gorący August 2. Iłasiuk Tadeusz 3. Kamiński Paweł 4. Jakubcewicz Aleksandra 5. Taube Wiktor 6. Borek Jerzy 7. Krogull Paweł 8. Zejberger Horst</p> <p>w okręgu wyborczym Nr 4:</p> <p>1. Popis Jan 2. Rekita Jerzy 3. Stępień Józef 4. Surey Alfons 5. Borkowski Marian 6. Lehrman Beno 7. Sikora Jan 8. Mikołajczak Wanda</p>

⁷¹ Radni rozpoczęli działalność w grudniu 1954 roku, jednak oficjalna publikacja list radnych miała miejsce w styczniu 1955 roku. Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1955, nr 1, poz. 1

⁷² Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1958, nr 2, poz. 9.

⁷³ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1961, nr 11, poz. 74.

⁷⁴ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1965, nr 10, poz. 89.

Kadencja 1969-1972 (1973)⁷⁵

**GROMADZKIEJ RADY NARODOWEJ
W BISKUPCU**

w okręgu wyborczym Nr 1:

1. Dudek Antoni
2. Czarnecki Adam
3. Zadroga Jan
4. Laskowska Stefania
5. Woś Feliks

w okręgu wyborczym Nr 2:

1. Banach Aleksander
2. Chorążewicz Bronisław
3. Kamiński Paweł
4. Wereski Wojciech
5. Podwysocki Stanisław
6. Kuk Leon

w okręgu wyborczym Nr 3:

1. Sikora Jan
2. Mikołajczak Wanda
3. Czekał Bronisław
4. Weichaus Roman
5. Jabłoński Jan
6. Kordylewski Roman
7. Nowak Walter
8. Zarosa Władysław

w okręgu wyborczym Nr 4:

1. Koziej Jadwiga
2. Gorący August
3. Jakubcewicz Aleksandra
4. Taube Wiktor
5. Jagiello Czesław
6. Grabosz Edward
7. Piwek Jerzy
8. Saramak Maria

⁷⁵ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1969, nr 8, poz. 70.

WYKAZ RADNYCH GROMADA CZERWONKA

Radni kadencji 1954-1957 ⁷⁶	Radni kadencji 1958-1961 ⁷⁷
<p style="text-align: center;">5. Gromada Czerwonka</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wieczorek Antonina 2. Zmitrowicz Józef 3. Nowak Ignacy 4. Stańczyk Stanisław 5. Ciechacki Kazimierz 6. Jankowska Janina 7. Kulbacka Edyta 8. Pompecki Gerard 9. Pokolm Franciszek 10. Prusik Stanisław 11. Szulc Henryk 12. Szymański August 13. Zaniuk Jan 14. Szczygielski Julian 	<p style="text-align: center;">GROMADZKIEJ RADY NARODOWEJ W CZERWONCE</p> <p>W okręgu wyborczym Nr 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zieliński Bronisław 2. Cymerman August 3. Beer Józef 4. Zmitrowicz Józef 5. Ciechacki Kazimierz <p>W okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Koszelak Władysław 2. Poczopko Michał 3. Królikowski Zygmunt 4. Sosiński Zygmunt 5. Szulc Henryk 6. Lewkowicz Witold 7. Bujno Józef <p>W okręgu wyborczym Nr 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dziwulski Józef 2. Owczarek Bolesław 3. Górka Lucjan 4. Kuczki Paweł 5. Maduch Paweł <p>W okręgu wyborczym Nr 4:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Paga Paweł 2. Szapiel Michał 3. Bąk August 4. Mikuczyński Kazimierz 5. Matz Jerzy

⁷⁶ Radni rozpoczęli działalność w grudniu 1954 roku, jednak oficjalna publikacja list radnych miała miejsce w styczniu 1955 roku. Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1955, nr 1, poz. 1

⁷⁷ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1958, nr 2, poz. 9.

Kadencja 1961-1965 ⁷⁸	Kadencja 1965-1969 ⁷⁹
<p data-bbox="233 271 767 349">Gromadzkiej Rady Narodowej w Czerwonce</p> <p data-bbox="233 378 647 412">w okręgu wyborczym Nr 1:</p> <ol data-bbox="261 441 651 707" style="list-style-type: none"> 1. Szapiel Michał 2. Ropiak Władysław 3. Nikodemka Regina 4. Szajda Ireneusz 5. Sacharczuk Mieczysław 6. Pompecki Henryk 7. Kurkowski Eugeniusz 8. Cichocki Czesław 9. Jabłonka Józef <p data-bbox="233 736 647 770">w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol data-bbox="261 799 676 1010" style="list-style-type: none"> 1. Wielgosz Władysław 2. Pokoim Franciszek 3. Sowa Otto 4. Smoliński Piotr 5. Zalewska Irena 6. Skowroński Albert 7. Nosarzewski Mieczysław <p data-bbox="233 1039 647 1072">w okręgu wyborczym Nr 3:</p> <ol data-bbox="261 1102 667 1249" style="list-style-type: none"> 1. Kuczki Paweł 2. Kupiszewski Henryk 3. Lewandowski Kazimierz 4. Szczygielski Julian 5. Milewicz Antoni <p data-bbox="233 1279 647 1312">w okręgu wyborczym Nr 4:</p> <ol data-bbox="261 1341 600 1429" style="list-style-type: none"> 1. Szulc Henryk 2. Brall Alfreda 3. Boenigk Franciszek 	<p data-bbox="831 255 1318 322">Gromadzkiej Rady Narodowej w Czerwonce</p> <p data-bbox="831 365 1230 398">w okręgu wyborczym Nr 1:</p> <ol data-bbox="860 421 1198 613" style="list-style-type: none"> 1. Zmitrowicz Józef 2. Kurkowski Eugeniusz 3. Cichocki Jan 4. Wiśniewski Leon 5. Kordaczuk Stanisław 6. Nikodemka Regina 7. Remigiusz Serafin <p data-bbox="831 636 1230 669">w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol data-bbox="860 696 1230 889" style="list-style-type: none"> 1. Giedrys Józef 2. Wielgorz Władysław 3. Wunderlich Reinhard 4. Nosarzewski Mieczysław 5. Openkowski Franciszek 6. Mikuczyński Kazimierz 7. Antolik Antoni <p data-bbox="831 954 1262 987">w okręgu wyborczym Nr 3:</p> <ol data-bbox="860 1010 1182 1189" style="list-style-type: none"> 1. Łastowski Jan 2. Szulc Henryk 3. Lewkowicz Witold 4. Szczygielski Julian 5. Kuczki Paweł 6. Żywiecka Barbara <p data-bbox="831 1211 1262 1245">w okręgu wyborczym Nr 4:</p> <ol data-bbox="860 1272 1222 1473" style="list-style-type: none"> 1. Goronzi Antoni 2. Benigk Franciszek 3. Bielewicz Władysław 4. Romański Franciszek 5. Taube Bernard 6. Jakimiak Zygmunt 7. Czepiel Genowefa

⁷⁸ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1961, nr 11, poz. 74.

⁷⁹ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1965, nr 10, poz. 89.

Kadencja 1969-1972 (1973)⁸⁰

**GROMADZKIEJ RADY NARODOWEJ
W CZERWONCE**

w okręgu wyborczym Nr 1:

1. Łastowski Jan
2. Łukaszewicz Walenty
3. Kotowicz Józef
4. Zdanowicz Aleksander

5. Dzierlatko Antoni
6. Goronzi Antoni
7. Bielewicz Władysław

w okręgu wyborczym Nr 2:

1. Grochowska Alicja Teresa
2. Modlak Czesław
3. Wieczorek Hubert
4. Szulc Henryk
5. Skowroński Jan
6. Leszczyński Henryk

w okręgu wyborczym Nr 3:

1. Giedryś Józef
2. Aptazy Stefan
3. Mikuczyński Kazimierz
4. Jeleniewska Waltraud
5. Wieliczko Antoni
6. Boenigk Franciszek
7. Antolik Aleksander

w okręgu wyborczym Nr 4:

1. Taube Bernard
2. Jakimiak Zygmunt
3. Tatol Konstanty
4. Gałas Jarosław
5. Wołkowicz Jan
6. Kapiszka Stefania
7. Prościński Marian

⁸⁰ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1969, nr 8, poz. 70.

WYKAZ RADNYCH GROMADA KOBUŁTY

Radni kadencji 1954-1957 ⁸¹	Radni kadencji 1958-1961 ⁸²																						
<p style="text-align: center;">4. Gromada Kobuły</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sypniewski Roman 2. Gadomski Władysław 3. Paszkowski Mirosław 4. Mączarski Józef 5. Szefler Juliusz 6. Gaska Henryk 7. Gajda Stanisław 8. Grytczuk Joanna 9. Rykowska Janina 10. Królicki Waclaw 11. Rokita Ryszard 12. Siabosz Stanisław 13. Zaremba Józef 14. Hecht Fryderyk 15. Terkowski August 16. Zaremba Wiktor 17. Poniatowski Wiktor 	<p style="text-align: center;">GROMADZKIEJ RADY NARODOWEJ W KOBUŁTACH</p> <p>W okręgu wyborczym Nr 1:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1. Jewak Mieczysław</td> <td style="width: 50%;">3. Szreter Antoni</td> </tr> <tr> <td>2. Sypniewski Roman</td> <td>4. Kęszyk Edward</td> </tr> <tr> <td>3. Hecht Fryderyk</td> <td>5. Kulig Ginter</td> </tr> <tr> <td>4. Gaska Henryk</td> <td>6. Sobieski Waclaw</td> </tr> </table> <p>W okręgu wyborczym Nr 2:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1. Jurczak Józef</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td>2. Cudnochowski Gustaw</td> <td></td> </tr> </table> <p>W okręgu wyborczym Nr 3:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1. Gadomski Władysław</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td>2. Mączarski Józef</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3. Chalimoniuk Franciszek</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4. Pawelczyk Stanisław</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5. Puchalski Alfons</td> <td></td> </tr> </table>	1. Jewak Mieczysław	3. Szreter Antoni	2. Sypniewski Roman	4. Kęszyk Edward	3. Hecht Fryderyk	5. Kulig Ginter	4. Gaska Henryk	6. Sobieski Waclaw	1. Jurczak Józef		2. Cudnochowski Gustaw		1. Gadomski Władysław		2. Mączarski Józef		3. Chalimoniuk Franciszek		4. Pawelczyk Stanisław		5. Puchalski Alfons	
1. Jewak Mieczysław	3. Szreter Antoni																						
2. Sypniewski Roman	4. Kęszyk Edward																						
3. Hecht Fryderyk	5. Kulig Ginter																						
4. Gaska Henryk	6. Sobieski Waclaw																						
1. Jurczak Józef																							
2. Cudnochowski Gustaw																							
1. Gadomski Władysław																							
2. Mączarski Józef																							
3. Chalimoniuk Franciszek																							
4. Pawelczyk Stanisław																							
5. Puchalski Alfons																							

⁸¹ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1955, nr 1, poz. 1

⁸² Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1958, nr 2, poz. 9.

Kadencja 1961-1965 ⁸³	Kadencja 1965-1969 ⁸⁴
<p data-bbox="292 383 707 443">Gromadzkiej Rady Narodowej w Kobułtach</p> <p data-bbox="292 465 614 488">w okręgu wyborczym Nr 1:</p> <ol data-bbox="316 499 598 685" style="list-style-type: none"> 1. Krzyżanek Danuta 2. Bloch Stefan 3. Peterman Jadwiga 4. Pawelczyk Stanisław 5. Jabłoński Leon 6. Mentzen Józef 7. Chomiuk Jan 8. Lompert Tadeusz <p data-bbox="292 707 614 730">w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol data-bbox="316 741 614 790" style="list-style-type: none"> 1. Kiepuszewski Józef 2. Faderewski Stanisław <p data-bbox="292 875 638 1010">3. Choma Bolesław 4. Timoszczuk Jan 5. Pantel Paweł 6. Nowakowski Zbigniew 7. Niczepa Józef</p> <p data-bbox="268 1032 638 1055">w okręgu wyborczym Nr 3:</p> <ol data-bbox="292 1077 635 1238" style="list-style-type: none"> 1. Nagadowski Stanisław 2. Chrzcon Willi 3. Sylwestrzak Jerzy 4. Szreter Antoni 5. Kunka Stanisław 6. Duszak Ignacy <p data-bbox="268 1261 638 1283">w okręgu wyborczym Nr 4:</p> <ol data-bbox="292 1305 686 1473" style="list-style-type: none"> 1. Gadomski Władysław 2. Kelch Willi 3. Jabłoński Wincenty 4. Chalimoniuk Franciszek 5. Siemiątkowski Władysław 6. Sypniewski Roman 	<p data-bbox="858 383 1337 443">Gromadzkiej Rady Narodowej w Kobułtach</p> <p data-bbox="858 477 1236 499">w okręgu wyborczym nr 1:</p> <ol data-bbox="882 533 1220 741" style="list-style-type: none"> 1. Faderewski Stanisław 1. Sypniewski Roman 3. Cwirta Józef 4. Hetman Jan 5. Grabiec Kazimierz 6. Mynaj Michał 7. Gadomski Władysław 8. Golan Hubert <p data-bbox="858 768 1236 790">w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol data-bbox="882 824 1165 1014" style="list-style-type: none"> 1. Jabłoński Leon 2. Chrzon Willi 3. Kunka Stanisław 4. Szróter Antoni 5. Duszak Ignacy 6. Geromin Klemens 7. Kęszczyk Edward <p data-bbox="858 1037 1244 1059">w okręgu wyborczym Nr 3:</p> <ol data-bbox="882 1093 1244 1261" style="list-style-type: none"> 1. Chalimoniuk Franciszek 2. Gładkowski Stefan 3. Malinowski Andrzej 4. Izdebski Stefan 5. Żebrowski Ryszard 6. Pantel Franciszek <p data-bbox="858 1283 1244 1305">w okręgu wyborczym Nr 4:</p> <ol data-bbox="882 1339 1197 1496" style="list-style-type: none"> 1. Choma Bolesław 2. Seroka Józef 3. Smoliński Stanisław 4. Niczepa Józef 5. Czarnecki Rudolf 6. Czernij Stefan

⁸³ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1961, nr 11, poz. 74.

⁸⁴ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1965, nr 10, poz. 89.

Kadencja 1969-1972 (1973)⁸⁵

GROMADZKIEJ RADY NARODOWEJ W KOBUŁTACH

w okręgu wyborczym Nr 1:

1. Sidor Władysław
2. Jawoszek Marian
3. Nieczepa Józef
4. Seroka Józef
5. Leszczyński Mieczysław
6. Borkowicz Bernadetta

w okręgu wyborczym Nr 2:

1. Olender Halina
2. Mynaj Michał
3. Florczyńska Jadwiga Maria
4. Cwirta Józef
5. Jabłoński Wincenty
6. Kaczyński Bolesław
7. Hetman Jan
8. Golan Hubert Jan

w okręgu wyborczym Nr 3:

1. Faderewski Stanisław
2. Zebrowski Ryszard Franciszek
3. Izdebski Stefan
4. Jabłoński Leon
5. Klobuszeński Gert Jerzy
6. Balcerzak Władysław
7. Kowalczyk Kazimierz

w okręgu wyborczym Nr 4:

1. Jaśkiewicz Józef
2. Leyding Otton
3. Kęszczak Edward
4. Kunka Stanisław
5. Nurezyk Józef
6. Geromin Klemens

⁸⁵ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1969, nr 8, poz. 70.

WYKAZ RADNYCH GROMADA RZECK

Radni kadencji 1954-1957 ⁸⁶	Radni kadencji 1958-1961 ⁸⁷		
15. Gromada Rzeck	GROMADZKIEJ RADY NARODOWEJ W RZECKU		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Mikołajczak Stefan 2. Wypych Helena 3. Szewczyk Helena 	<p>W okręgu wyborczym Nr 1: W okręgu wyborczym Nr 2:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowowiejski Józef 2. Kłopotowski Konrad 3. Kater Franciszek 4. Zarosa Teodor 5. Manek Franciszek 6. Prześlica Tomasz 7. Pałat Jarosław 8. Barwiński Julian </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pejcz August 2. Ligman Antoni 3. Suraj Alfons 4. Lewandowski Stanisław 5. Karwowski Piotr 6. Samelski Stanisław 7. Mundkowski Antoni </td> </tr> </table>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nowowiejski Józef 2. Kłopotowski Konrad 3. Kater Franciszek 4. Zarosa Teodor 5. Manek Franciszek 6. Prześlica Tomasz 7. Pałat Jarosław 8. Barwiński Julian 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pejcz August 2. Ligman Antoni 3. Suraj Alfons 4. Lewandowski Stanisław 5. Karwowski Piotr 6. Samelski Stanisław 7. Mundkowski Antoni
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nowowiejski Józef 2. Kłopotowski Konrad 3. Kater Franciszek 4. Zarosa Teodor 5. Manek Franciszek 6. Prześlica Tomasz 7. Pałat Jarosław 8. Barwiński Julian 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pejcz August 2. Ligman Antoni 3. Suraj Alfons 4. Lewandowski Stanisław 5. Karwowski Piotr 6. Samelski Stanisław 7. Mundkowski Antoni 		
<ol style="list-style-type: none"> 4. Zarosa Teodor 5. Kater Franciszek 6. Kubala Władysław 7. Mundkowską Antoni 8. Królicki Ignacy 9. Hartel Maria 10. Nowowiejski Józef 11. Kojtka Paweł 			

WYKAZ RADNYCH GROMADA WĘGÓJ

Radni kadencji 1954-1957 ⁸⁸	Radni kadencji 1958-1961 ⁸⁹		
18. Gromada Węgój	GROMADZKIEJ RADY NARODOWEJ W WĘGOJU		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Romański Alfons 2. Chuchrowski Michał 3. Goronca Monika 4. Bałtrukiewicz Adolf 5. Czepiel Czesław 6. Chodup Jan 7. Chojnacki Leon 8. Bykowski Walenty 9. Taube Józef 10. Dąbkowski Waclaw 	<p>W okręgu wyborczym Nr 1: W okręgu wyborczym Nr 2:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bikowski Paweł 2. Bikowski Walenty 3. Kospetta Kazimierz 4. Sowa Helmut 5. Begiel Bernard 6. Bogusz Jan 7. Zukowski Stanisław 8. Lignau Antoni </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chuchrowski Michał 2. Czepiel Czesław 3. Kutnik Władysław 4. Kujawa Jan 5. Skrocki Andrzej 6. Braun Leon 7. Komar Tomasz </td> </tr> </table>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bikowski Paweł 2. Bikowski Walenty 3. Kospetta Kazimierz 4. Sowa Helmut 5. Begiel Bernard 6. Bogusz Jan 7. Zukowski Stanisław 8. Lignau Antoni 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Chuchrowski Michał 2. Czepiel Czesław 3. Kutnik Władysław 4. Kujawa Jan 5. Skrocki Andrzej 6. Braun Leon 7. Komar Tomasz
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bikowski Paweł 2. Bikowski Walenty 3. Kospetta Kazimierz 4. Sowa Helmut 5. Begiel Bernard 6. Bogusz Jan 7. Zukowski Stanisław 8. Lignau Antoni 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Chuchrowski Michał 2. Czepiel Czesław 3. Kutnik Władysław 4. Kujawa Jan 5. Skrocki Andrzej 6. Braun Leon 7. Komar Tomasz 		

⁸⁶ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1955, nr 1, poz. 1

⁸⁷ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1958, nr 2, poz. 9.

⁸⁸ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1955, nr 1, poz. 1

⁸⁹ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1958, nr 2, poz. 9.

Kadencja 1961-1965⁹⁰

Gromadzkiej Rady Narodowej
w Węgoju

w okręgu wyborczym Nr 1:

1. Bikowski Walenty
2. Chodup Jan
3. Flakowski Paweł
4. Rosiewicz Tadeusz
5. Bikowski Paweł
6. Begel Bernard
7. Kawala Ludwik
8. Sowa Helmut

w okręgu wyborczym Nr 2:

1. Chuchrowski Michał
2. Czepiel Czesław
3. Skrocki Andrzej
4. Rogalski Lech
5. Klein Monika
6. Słabuszewski Andrzej
7. Mazuch Bernard

⁹⁰ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1961, nr 11, poz. 74.

LATA 1973-1990

W grudniu 1970 roku I sekretarzem PZPR został Edward Gierek. Początkowo jego polityka rolna była dość elastyczna. Od 1972 roku zniesiono obowiązkowe dostawy zbóż, żywca i ziemniaków, co sprzyjało specjalizacji gospodarstw. W tym samym czasie złagodzone progresję podatków gruntowych, ułatwiono obrót ziemią. Chłopi mogli nawet dzierżawić ziemię od państwa, kupować maszyny rolnicze. Rolników objęto również leczeniem na zasadach ubezpieczeń społecznych. W tym okresie powstało wiele nowych budynków mieszkalnych i gospodarczych. Po latach trudnej sytuacji na wsi wiele zmieniło się na lepsze. Zaczęto doceniać młodych, prężnych rolników. Rozwinęła się mechanizacja rolnictwa, także dzięki skomasowaniu kółek rolniczych w spółdzielnie kółek rolniczych – SKR-y. Po raz pierwszy w PRL-u ludność wiejska nie czuła się wykorzystywana przez władze. Wszystko to spowodowało wzrost produkcji rolnej. Trzeba przyznać, że po latach marazmu polska wieś zaczęła się dynamicznie zmieniać. Do tej pory wiele osób wspomina te czasy jako okres prosperity. Jednak produkcja zwierzęca rosła dużo szybciej niż produkcja roślinna, wzrastało zapotrzebowanie na pasze, które importowano za dewizy, stało się to jedną z przyczyn późniejszego kryzysu⁹¹.

W latach 1954-1972 podstawową jednostką podziału administracyjnego kraju pozostawały miasta, osiedla i gromady. Gromady w powszechnej opinii nie sprawdzały się, zajmując się głównie poborem podatków. Te sprawy omawiał VI Zjazd PZPR w 1971 roku oraz VI Plenum PZPR w 1972 roku. W początkach 1972 roku władze państwowe podjęły decyzję o powołaniu gmin – większych jednostek terytorialnych, często w granicach dawnych gmin funkcjonujących do 1954 roku. 29 listopada 1972 roku Sejm uchwalił ustawę *o utworzeniu gmin i zmianie ustawy o radach narodowych*⁹². Ustawa dotyczyła zarówno gmin miejskich jak i wiejskich.

Według ustawy rady narodowe pozostawały *organem władzy państwowej i podstawowym organem samorządu społecznego na terenie gminy*. Dalej ustawa głosiła: *Gminna rada narodowa zapewnia wykonanie na terenie gminy zadań państwowych, wzrost i unowocześnienie produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem produkcji rolnej, rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny gminy, zaspokajanie potrzeb bytowych ludności oraz umocnienie dyscypliny społecznej*⁹³.

⁹¹ Tamże.

⁹² Dz.U. 1972, nr 49, poz. 312.

⁹³ Tamże.

Nowa ustawa wprowadziła dość rewolucyjne jak na PRL zmiany. Ustalono wyraźny podział między funkcjami stanowiącymi i wykonawczymi (do tej pory istniała jedność w postaci prezydiów rad narodowych). Organem uchwałodawczym stała się gminna (miejska) rada narodowa. Liczyła ona od 20 do 50 radnych.

Rada narodowa funkcjonowała w oparciu o uchwalony przez siebie regulamin. Obradowała na sesjach (co 1-2 miesiące), na których podejmowała uchwały, jakie realizował naczelnik jako organ wykonawczy.

Rada narodowa ze swojego składu wybierała prezydium i komisje. Przewodniczącym rady zostawał, od 1974 roku, pierwszy sekretarz lokalnego komitetu PZPR. Bardzo ważną rolę w gminie odgrywał przewodniczący rady narodowej, który nadzorował również naczelnika gminy. Przewodniczący, jego zastępcy i szefowie komisji tworzyli prezydium rady narodowej. Prezydium to reprezentowało daną jednostkę na zewnątrz.

Wybory do rad narodowych przeprowadzono po raz pierwszy w dniu 9 grudnia 1973 roku. Dlatego też początkowo w radach narodowych zasiadali dawni radni gromadzcy, miejscy (styczeń-listopad 1973). Wybory do rad narodowych przeprowadzono następnie: 5 lutego 1978 roku, 17 czerwca 1984 roku i 19 czerwca 1988 roku.

Rady narodowe powoływały komisje, te zbierały się cyklicznie, omawiając szczegółowe problemy w gminie (np. komisja rolnictwa).

Nowością w systemie gminnym było powołanie urzędu gminy (urzędu miasta). Był to *terenowy organ administracji państwowej do wykonywania zadań naczelnika gminy*. Naczelnik był powoływany i odwoływany przez wojewodę. Rada narodowa mogła tylko wyrażać niewiążącą opinię o kandydaturze⁹⁴.

Według rozporządzenia dotyczącego uprawnień organów wykonawczych w gminie⁹⁵ *naczelnik gminy wykonuje swoje zadania przy pomocy podległego mu urzędu gminy i kierowników zakładów podporządkowanych gminnej radzie narodowej*⁹⁶.

Urząd gminy zasadniczo dzielił się na trzy części: biuro urzędu, gminną służbę rolną i urząd stanu cywilnego. Urząd podzielony był na referaty kierowane przez sekretarza biura urzędu gminy. Ważną pozycję zajmował główny księgowy gminy⁹⁷.

Gminna służba rolna (GSR) na czele miała kierownika. GSR tworzył zespół kilku osób sprawujący nadzór nad rolnictwem w gminie i organizujący jego sprawy⁹⁸. W ramach urzędu

⁹⁴ Tamże.

⁹⁵ Tamże, poz. 315.

⁹⁶ Tamże.

⁹⁷ Tamże.

⁹⁸ Tamże.

gminy funkcjonował także urząd stanu cywilnego zarządzany przez kierownika⁹⁹.

Z początkiem 1973 roku powołano gminę wiejską Biskupiec w powiecie olsztyńskim i województwie olsztyńskim¹⁰⁰ obok funkcjonującego miasta Biskupiec stanowiącego oddzielną jednostkę.

⁹⁹ Tamże.

¹⁰⁰ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1973 nr 13 poz. 176.

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ W OLSZTYNIE

Olsztyn, dnia 7 grudnia 1972 r.

Nr 13

Poz. 176-177

TREŚĆ:

PRZEPISY OBOWIĄZUJĄCE:

Poz. 176 — Uchwała Nr XXI/83/72 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie z dnia 6 grudnia 1972 r. w sprawie utworzenia gmin w województwie olsztyńskim.

177 — Uchwała Nr XXI/84/72 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie z dnia 6 grudnia 1972 r. w sprawie utworzenia wspólnych rad narodowych dla miast nie stanowiących powiatów i gmin w województwie olsztyńskim.

176.

UCHWAŁA NR XXI/83/72 WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ W OLSZTYNIE

z dnia 6 grudnia 1972 r.

w sprawie utworzenia gmin w województwie olsztyńskim.

Na podstawie art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1972 r. Nr 49, poz. 314) Wojewódzka Rada Narodowa w Olsztynie uchwała, co następuje:

§ 1. W powiecie bartoszyckim, województwie olsztyńskim, tworzy się następujące gminy:

- 1) gminę Bartoszyce z siedzibą gminnej rady narodowej w Bartoszycach; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Barciszewo, Basze, Burkarty, Dąbrowa, Falczewo, Kiersity, Kiertyny Wielkie, Leginy, Lejdy, Nalikajmy, Osieka, Plesy, Połeczce, Poszusze, Rodnowo, Skitno, Solno, Spytajny, Szylina, Taplikajmy, Tromity, Wajsnory, Wawrzyny, Wirwilty, Wojciechy, Żydowo,
- 2) gminę Galiny z siedzibą gminnej rady narodowej w Galinach; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Galiny, Gromki, Krawczyki, Łabędnik, Maszewy, Minty, Sokolica, Trutnowo, Węgoryty,
- 3) gminę Górowo Iławeckie z siedzibą rady narodowej miasta i gminy w Górowie Iławeckim; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Bądze, Dęby, Dwórzno, Gałajny, Głady, Janikowo, Krasnołąka, Kunkiejmy, Pareżki, Paustry, Pieszkowo, Sołtysovizna, Toprzyny, Warszkajty, Wiewiórki, Wojmiany, Wokiele, Woryny, Zielenica, Zięby, Żywkowo,
- 4) gminę Kandyty z siedzibą gminnej rady narodowej w Kandytach; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Augamy, Bukowiec, Dobrzyńka, Grotowo, Kandyty, Kiwajny, Sagnity, Skarbiec, Worszyny,
- 5) gminę Sepopól z siedzibą rady narodowej miasta i gminy w Sepopolu; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Długa, Dzierzychowo, Kinwagi, Lipica, Masuny, Ostre Bardo, Retowy, Rogielkajmy, Romankowo, Roskajmy, Różyna, Rusajny, Smolanka, Stopki, Szczurkowo, Śmiardowo, Turcz, Wiatrowiec, Wodukajmy.

§ 2. W powiecie biskupieckim, województwie olsztyńskim, tworzy się następujące gminy:

- 1) gminę Biskupiec z siedzibą gminnej rady narodowej w Biskupcu; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Adamowo, Biesowo, Biesówko, Borki Wielkie, Botowo, Bredynki, Czerwonka, Kamionka, Kobyły, Labuszewo, Lipowo, Łabuchy, Mojtyny, Najdymowo, Nowe Marcinkowo, Parleza Mała, Pudąg, Rasząg, Rudziska, Rukławki, Rzeck, Sadowo, Stanclawo, Stryjewe, Węgój, Wilimy, Wólka Wielka, Zabrodzie, Zarebiec,

- 2) gminę Bisztynek z siedzibą rady narodowej miasta i gminy w Bisztyнку; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Bisztynek Kolonie, Dąbrowa, Grzęda, Kokoszewo, Księżno, Łądek, Łędlawki, Nowa Wieś Reszelska, Paluzy, Pleśno, Prosiły, Sałopy, Sułowo, Trozskowo, Unikowo, Warmiany, Wojkowo, Wozławki oraz miejscowość Troksy,
- 3) gminę Jeziorany z siedzibą rady narodowej miasta i gminy w Jezioranach; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Derc, Franknowo, Jeziorany Kolonie, Kiersztanowo, Kikity, Kostrzewy, Kramarzewo, Krokowo, Lekity, Miejska Wieś, Modliny, Olszewnik, Pierwagi, Piszewo, Polkajmy, Radostowo, Studnica, Studzianka, Tłokowo, Wilkiejmy, Zerbuń, Zardeniki,
- 4) gminę Kolno z siedzibą gminnej rady narodowej w Kolnie; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Bocianowo, Górkowo, Kabiny, Kolno, Kominki, Kruzy, Lutry, Otry, Ryn Reszelski, Samławki, Tarniny, Wągsty, Wójtowo, Wysoka Dąbrowa oraz miejscowość Gajówka Augustowska.

§ 3. W powiecie braniewskim, województwie olsztyńskim, tworzy się następujące gminy:

- 1) gminę Braniewo z siedzibą gminnej rady narodowej w Braniewie; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Bobrowiec, Gronowo, Grzechotki, Jarocin, Klejnowo, Krasnolipie, Krzewno, Miłkołajewo, Nowa Pastęka, Pęciszewo, Podgórze, Rodowo, Rogity, Rusy, Stępień, Świętochowo, Szyleny, Wola Lipowska, Zakrzewiec, Zawierz, Żelazna Góra,
- 2) gminę Frombork z siedzibą rady narodowej miasta i gminy we Fromborku; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Biedkowo, Jędrychowo, Krzywiec, Krzyżewo, Ronina oraz miejscowość Wielkie Wierzno,
- 3) gminę Lelkowo z siedzibą gminnej rady narodowej w Lelkowie; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Bieńkowo, Dębowiec, Giebock, Jachowo, Jarzeń, Krzekoty, Kwiatkowo, Lelkowo, Lutkowo, Sówki, Wilkniety, Wołowo,
- 4) gminę Orneta z siedzibą gminnej rady narodowej w Orniecie; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Augustyny, Bażyny, Chwałęcina, Drwęczno, Henrykowo, Krosno, Krzykały, Kumałny, Miłkowo, Mingajny, Nowy Dwór, Opin, Osetnik,
- 5) gminę Pieniężno z siedzibą rady narodowej miasta i gminy w Pieniężnie; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Białczyn, Bornity, Cieszęty, Glebiszko, Jesionowo, Jezioro, Kajmity, Kowale, Lechowo, Łajsy, Łoźnik, Niedbalki, Pakosze, Piotrowiec, Posady, Pluty, Radziejewo, Różaniec, Sawity, Wojnity, Wopy, Wyrębiska, Żugienie,
- 6) gminę Płoskinia z siedzibą gminnej rady narodowej w Płoskini; w skład nowo utworzonej gminy wchodzi obszary sołectw: Chrusciel, Dąbrowa, Długobór, Lubnowo, Łozy, Pielgrzymowo, Płoskinia, Podlechy, Robuzy,

Akt powołania gminy Biskupiec¹⁰¹

¹⁰¹ (Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1972, nr 13 poz. 176)

Gmina wiejska Biskupiec funkcjonowała w ramach powiatu biskupieckiego. Z końcem maja 1975 roku powiat biskupiecki został zlikwidowany, jak wszystkie powiaty w Polsce. Ustanowiono dwustopniowy podział administracyjny kraju¹⁰².

Powołano 49 małych województw, w tym także mniejsze województwo olsztyńskie z gminą miejską oraz wiejską Biskupiec¹⁰³.

W tamtym okresie rozpoczęto po raz pierwszy w naszych dziejach tworzyć wspólne jednostki administracyjne miejsko-wiejskie, do tej pory tego typu rozwiązania nie funkcjonowały. Już od 1973 roku rozpoczęły działalność takie jednostki (np. pobliski Bisztynek). Z początkiem 1977 roku kolejne miasta w województwie olsztyńskim połączono z gminą wiejską formalnie tworząc wspólną radę narodową miasta i gminy. W praktyce powstała miejska-wiejska gmina z jednym naczelnikiem i wspólnym urzędem miasta i gminy. Od 1 stycznia 1977 roku rozpoczęła działalność nowa jednostka Miasto i Gmina Biskupiec¹⁰⁴.

¹⁰² Dz. U. 1975 nr 16 poz. 91.

¹⁰³ Tamże.

¹⁰⁴ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1976 nr 14 poz. 63.

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ

W OLSZTYNIE

Olsztyn, dnia 31 grudnia 1976 r.

Nr 14*

Poz. 63-69

TRESC:

AKTY PRAWNE RAD NARODOWYCH

Poz. 63 — Uchwała Nr V/23/76 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie z dnia 29 grudnia 1976 r. w sprawie utworzenia wspólnych organów władzy i administracji państwowej dla niektórych miast i sąsiadujących z nimi gmin.

AKTY PRAWNE TERENOWYCH ORGANÓW ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ

- 64 — Zarządzenie Nr 41 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 25 listopada 1976 r. w sprawie utworzenia zakładu budżetowego.
65 — Zarządzenie Nr 42 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 9 grudnia 1976 r. w sprawie zmiany zarządzenia

nr 7 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 14 lutego 1976 r. w sprawie poprawy stanu zagospodarowania przestrzennego wsi oraz budownictwa letniskowego.

- 66 — Zarządzenie Nr 43 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 20 grudnia 1976 r. w sprawie ustalenia stawek odszkodowania za wywłaszczane grunty.
67 — Zarządzenie Nr 44 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 24 grudnia 1976 r. w sprawie prac statystyczno-sprawozdawczych w podległych jednostkach organizacyjnych.
68 — Zarządzenie Nr 45 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 31 grudnia 1976 r. w sprawie zniesienia oraz zmiany obszaru działania niektórych urzędów stanu cywilnego na terenie województwa olsztyńskiego.
69 — Zarządzenie Nr 46 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 31 grudnia 1976 r. w sprawie koncentracji przedsiębiorstw budownictwa komunalnego.

63.

UCHWAŁA Nr V/23/76 WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ W OLSZTYNIE z dnia 29 grudnia 1976 r.

w sprawie utworzenia wspólnych organów władzy i administracji państwowej dla niektórych miast i sąsiadujących z nimi gmin.

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz.U.z 1975 r. Nr 26, poz. 139) Wojewódzka Rada Narodowa uchwala, co następuje:

§ 1. Tworzy się wspólne organy władzy i administracji państwowej dla następujących miast i sąsiadujących z nimi gmin:

- 1) Biskupiec
- 2) Dobre Miasto
- 3) Lubawa
- 4) Morąg
- 5) Nidzica

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1977 r. i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym WRN w Olsztynie.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Narodowej

inż. Leon Kłonica

64.

ZARZĄDZENIE Nr 41 WOJEWODY OLSZTYŃSKIEGO z dnia 25 listopada 1976 r.

w sprawie utworzenia zakładu budżetowego.

Na podstawie § 3 ust. 1 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 1971 r. w sprawie zakładów budżetowych (Monitor Polski z 1972 r. Nr 1 poz. 5, zm. z 1973 r. Nr 17, poz. 107) i zarządzenia Nr 155 Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 1971 r. w sprawie określenia państwowych jednostek organizacyjnych, które są bądź mogą być zakładami budżetowymi (Dz.Urż.Min.Fin. Nr 16 poz. 42, zm. z 1973 r. Nr 5 poz. 13) zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Tworzy się zakład budżetowy pod nazwą: Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Szczytnie, zwany dalej „Domem”.

2. Działalność Domu włącza się do Zespołu Opieki Zdrowotnej w Szczytnie.

3. Kierownik Domu opracuje, a dyrektor Zespołu Opieki Zdrowotnej zatwierdzi szczegółowy regulamin Domu w ciągu 14 dni od daty wejścia w życie zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1977 r. i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym WRN w Olsztynie.

Wojewoda

mgr Sergiusz RUBCZEWSKI

* Ostatni w 1976 r.

Akt powołania wspólnej jednostki miasta i gminy Biskupiec (Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1976 nr 14 poz. 63)

Na przełomie lat 70. i 80. XX wieku cała polska gospodarka, w tym także polskie rolnictwo, przeżyła gwałtowne załamanie. Jedną z przyczyn był nieurodzaj, ale też niska produktywność uprzywilejowanych przez władze, oderwanych od praw ekonomii państwowych gospodarstw. Spadła opłacalność gospodarstw prywatnych uzależnionych od państwowych cen skupu oraz słabego zaopatrzenia w materiały i narzędzia. Nakłady inwestycyjne przeznaczane na państwowe gospodarstwa nie przynosiły efektów. Rolnictwo indywidualne uzyskiwało lepsze wyniki przy niższych nakładach. Młodzi rolnicy chcieli się rozwijać, jednak skostniały system gospodarczy stał temu na przeszkodzie.

Kryzys gospodarczy przełożył się na wielkie braki w sklepach miasta i wsi. Z niedostatkami żywności ludność wiejska umiała sobie poradzić, gorzej wiodło się nauczycielom czy urzędnikom, którzy nie posiadali swojej ziemi. Ludność robotnicza miast oraz „inteligencja pracująca w miastach” otrzymywała kartki żywnościowe.

W 1980 roku cały kraj pogrążył się w kryzysie. Strajki robotnicze w kraju rozpoczęte w Świdniku i Lublinie w lipcu 1980 roku wkrótce rozlały się na cały kraj. 31 sierpnia 1980 roku podpisano słynne porozumienia. W następnym miesiącu została zalegalizowana „Solidarność”.

W urzędach gmin przy naczelnikach gmin rozpoczęły działalność komisje rozdziału maszyn rolniczych. Skromnych dostaw nie mogło wystarczyć dla wszystkich. Na wsiach zapanowało wielkie rozgoryczenie i liczne konflikty.

W grudniu 1981 roku wprowadzono stan wojenny. Była to rozpaczliwa próba obrony systemu socjalistycznego w Polsce. Działalność rad narodowych została zawieszona na kilka miesięcy. W każdej gminie powołano Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego.

Do gmin przybyły Terenowe Grupy Operacyjne, które miały uzdrowić sytuację gospodarczą. Jednak metodami wojskowymi nie udało się naprawić niewydolnego systemu gospodarczego.

Po zniesieniu stanu wojennego (1983) władze postanowiły stworzyć pozory zmiany na terenach wiejskich, aby spacyfikować nienajlepsze nastroje. Ustawa z 20 lipca 1983 roku o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego¹⁰⁵ powołała nowe instytucje na kształt samorządu terytorialnego. Każde sołectwo stało się jednostką samorządu wiejskiego. Nie był to samorząd w pełnym tego słowa znaczeniu. Przepisy były dość niejasne i różnie je interpretowano. Samorząd wiejski otrzymał prawo do dysponowania własnymi funduszami, ale nie uzyskał osobowości prawnej. Zebrania wiejskie decydowały o sprawach lokalnych,

¹⁰⁵ Dz.U. 1983, nr 41, poz. 185.

powoływały sołtysa i radę sołecką jako organy wykonawcze. Na czele rady mógł stanąć przewodniczący rady sołeckiej, ale często kierował nią sołtys, pełniący jednocześnie funkcję przewodniczącego rady sołeckiej. Główną osobą reprezentującą samorząd wiejski stawał się przewodniczący rady sołeckiej. Prawo zwoływania zebrań wiejskich przysługiwało radzie sołeckiej na wniosek 1/5 pełnoletnich mieszkańców sołectwa. Sołectwo mogło uchwalić swój statut i powoływać komisje. Nadzór nad samorządem wiejskim sprawowała rada narodowa oraz naczelnik. Nowa ustawa obligowała naczelnika gminy i GRN do respektowania uchwał zebrań wiejskich. Wszelkie sprawy dotyczące poszczególnych wsi musiały być ustalane z danym samorządem wiejskim.

Wybory do rad sołeckich przeprowadzono jesienią 1984 roku, natomiast kolejne jesienią 1988 roku. Mimo wszystko był to początek pewnej podmiotowości i samodzielności poszczególnych społeczności wiejskich.

W latach 70. i 80. XX wieku zakończyła się elektryfikacja polskiej wsi, powstały najpotrzebniejsze drogi, przy czym w dużej mierze przy pomocy czynów społecznych. Często była to jedyna możliwość budowy drogi czy mostu.

W latach 80. XX wieku cały czas dotowano nierentowne PGR-y i spółdzielcze jednostki. Nie zrezygnowano z kolektywizacji wsi poprzez oddawanie prywatnych gruntów rolniczych w zamian za rentę rolniczą. Z drugiej strony pojawiła się możliwość rozwoju prywatnej inicjatywy gospodarczej, powstawały pierwsze specjalistyczne gospodarstwa rolne.

Lata 1989-1990 przyniosły ogromne zmiany gospodarcze i polityczne. Zmienił się także ustrój lokalny. Pozostawiono dotychczasowe okręgi gminne.

Rady narodowe zakończyły działalność w kwietniu 1990 roku wraz z wejściem w życie ustawy o samorządzie terytorialnym (dziś gminnym) z 8 marca 1990 roku¹⁰⁶. Na mocy przepisów wprowadzających samorząd terytorialny zachowany dotychczasowe prawa miejskie i granice jednostek administracyjnych¹⁰⁷. Dla Miasta i Gminy Biskupiec rozpoczął się zupełnie nowy okres.

¹⁰⁶ Dz. U. 1990 nr 16 poz. 95.

¹⁰⁷ Dz. U. 1990 nr 32 poz. 191.

191

USTAWA

z dnia 10 maja 1990 r.

Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa o samorządzie terytorialnym oraz ustawa o pracownikach samorządowych wchodzi w życie z dniem 27 maja 1990 r.

Art. 2. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy o samorządzie terytorialnym tracą moc:

- 1) art. 98 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139, z 1977 r. Nr 11, poz. 44, z 1978 r. Nr 14, poz. 61 i Nr 31, poz. 130, z 1980 r. Nr 4, poz. 8, z 1982 r. Nr 45, poz. 289 i z 1983 r. Nr 41, poz. 185),
- 2) ustawa z dnia 30 marca 1965 r. o sądach społecznych (Dz. U. Nr 13, poz. 92, z 1974 r. Nr 24, poz. 142 oraz z 1983 r. Nr 41, poz. 185),
- 3) ustawa z dnia 20 lipca 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego (Dz. U. z 1988 r. Nr 26, poz. 183 i z 1989 r. Nr 34, poz. 178), chyba że przepisy poniższe stanowią inaczej.

2. Z dniem wejścia w życie ustawy o samorządzie terytorialnym tracą moc także inne przepisy dotyczące spraw w niej unormowanych, chyba że przepisy poniższe stanowią inaczej.

Art. 3. 1. Jednostki podziału terytorialnego państwa stopnia podstawowego (miasta, gminy), istniejące w dniu wejścia w życie ustawy, a także miasto stołeczne Warszawa, miasto Kraków i miasto Łódź, zachowują dotychczasową nazwę, obszar, granice i siedzibę władz.

2. Miejscowości posiadające w dniu wejścia w życie ustawy status miasta zachowują ten status w rozumieniu art. 4 ust. 3 ustawy o samorządzie terytorialnym.

3. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o radzie narodowej gminnej, miejskiej, dzielnicowej lub wspólnej dla miasta i gminy bądź o terenowym organie administracji państwowej stopnia podstawowego albo o organach władzy lub administracji państwowej stopnia podstawowego — rozumie się przez to odpowiednie organy gminy, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do rad narodowych miasta stołecznego Warszawy, miasta Krakowa i miasta Łodzi oraz do terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego w tych miastach w takim zakresie, w jakim dotyczy zadań i kompetencji należących do zakresu działania tych gmin.

Art. 4. 1. W jednostkach podziału terytorialnego, w których w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. — Ordynacja wyborcza do rad gmin (Dz. U. Nr 16, poz. 96) działały wspólne organy dla miasta i sąsiadującej z nim gminy, utworzone na podstawie przepisu art. 21 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 2 ust. 1 pkt 3, wybiera się wspólne organy określone w ustawie o samorządzie terytorialnym.

2. W terminie do dnia 31 grudnia 1990 r. Rada Ministrów rozstrzygnie o podziale organów wspólnych, o których mowa w ust. 1, lub o połączeniu gmin, stosując odpowiednio przepisy art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie terytorialnym.

3. W wypadku podziału, o którym mowa w ust. 2, przepis art. 114 ust. 1 pkt 2 oraz art. 114 ust. 2 ustawy — Ordynacja wyborcza do rad gmin stosuje się odpowiednio.

4. W wypadku zmian w podziale terytorialnym, przeprowadzanych w terminie do dnia 31 grudnia 1991 r., polegających na tworzeniu z jednej gminy dwóch lub więcej jednostek, radni dotychczasowej rady gminy stają się radnymi rad w nowych jednostkach w zależności od miejsca swojego zamieszkania.

5. W wypadku, o którym mowa w ust. 4, mogą być przeprowadzone wybory uzupełniające. Przepis art. 114 ust. 1 pkt 2 oraz art. 114 ust. 2 ustawy — Ordynacja wyborcza do rad gmin stosuje się odpowiednio.

Rozdział 2

Nabywanie mienia komunalnego

Art. 5. 1. Jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, mienie ogólnonarodowe (państwowe) należące do:

- 1) rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego,
- 2) przedsiębiorstw państwowych, dla których organy określone w pkt 1 pełnią funkcję organu założycielskiego,

Fragment ustawy wprowadzającej samorząd gminy (Dz. U. 1990 nr 32 poz. 191)

Kadencja 1973-1977¹⁰⁸

**Gminnej Rady Narodowej
w Biskupcu:**

w okręgu wyborczym Nr 1:

1. Biebko Nadzieja
2. Banach Aleksander
3. Chorążewicz Bronisław
4. Bednarski Paweł

w okręgu wyborczym Nr 2:

1. Bisiak Franciszek
2. Piela Ignacy
3. Rodzik Zofia
4. Kurpiewski Kazimierz

w okręgu wyborczym Nr 3:

1. Dynkowski Stanisław
2. Sikora Jan
3. Grunwald Kazimierz

w okręgu wyborczym Nr 4:

1. Jabłoński Wincenty
2. Jałuszewski Wiesław
Aleksander
3. Ćwirta Józef
4. Lichołat Monika
5. Ciecierski Paweł

w okręgu wyborczym Nr 5:

1. Podwysocki Stanisław

2. Przybysz Stanisław
3. Jawoszek Marian

w okręgu wyborczym Nr 6:

1. Kiepuszewski Józef
2. Bielak Antoni
3. Pardo Helena
4. Kunka Stanisław

w okręgu wyborczym Nr 7:

1. Terlikowski Witold
2. Parzych Henryk
3. Jakubcewicz Aleksandra
4. Kowalewski Kazimierz
5. Boettcher Jadwiga Rozalia

w okręgu wyborczym Nr 8:

1. Zdanowicz Aleksander
2. Łastkowski Jan
3. Bitow Walerian
4. Dąbrowski Jerzy
5. Wasilewski Witold

w okręgu wyborczym Nr 9:

1. Giedrys Józef
2. Nosarzewski Mieczysław
3. Sołowiej Henryk

w okręgu wyborczym Nr 10:

1. Markwitan Alfons Józef
2. Modlak Czesław
3. Szulc Henryk
4. Jakimiak Emilia

w okręgu wyborczym Nr 11:

1. Jakimiak Zygmunt
2. Wołkowicz Zofia
3. Mierzwiński Czesław
4. Flakowska Rozwita
5. Gałas Jarosław

¹⁰⁸ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1973 nr 13 poz. 163.

Kadencja 1978-1984¹⁰⁹

Rady Narodowej Miasta i Gminy w Biskupcu:

w okręgu wyborczym Nr 1:

1. Gardocki Karol
2. Kornat Walentyna Emma
3. Pawłowicz Wacław Jan
4. Romaniuk Mikołaj
5. Tomaszek Danuta

w okręgu wyborczym Nr 2:

1. Milewski Leszek
2. Heller Tomasz Stanisław
3. Balukiewicz Jan
4. Turzański Tadeusz
5. Krzemińska Anna

w okręgu wyborczym Nr 3:

1. Solis Ryszard
2. Adamowicz Anna
3. Dąbkowski Kazimierz
4. Jakubowski Mirosław
5. Wieczorek Teresa

w okręgu wyborczym Nr 4:

1. Podeszewska Helena
2. Profaska Danuta Maria
3. Kotuszewska Barbara Danuta
4. Porniawski Kazimierz Waldemar
5. Zabiński Władysław

w okręgu wyborczym Nr 5:

1. Chyziak Marian
2. Cwaliński Wiesław
3. Kwaśniewski Zdzisław Józef
4. Gołębiwska Krystyna Zofia
5. Wysota Maria

w okręgu wyborczym Nr 6:

1. Dokurno Witold
2. Jodzio Zdzisław
3. Kulwicki Tadeusz

w okręgu wyborczym Nr 7:

1. Banach Aleksander
2. Chorążewicz Bronisław
3. Krebs Franciszek
4. Laskowska Stefania
5. Chachólski Brunon Rudolf

w okręgu wyborczym Nr 8:

1. Bisiak Franciszek
2. Chudzik Kazimierz Mirosław
3. Kotecki Czesław
4. Symerewicz Barbara

w okręgu wyborczym Nr 9:

1. Chrzon Willi
2. Kęszczyk Edward
3. Piórecki Kazimierz
4. Niczepa Józef
5. Wieczorek Stanisław

w okręgu wyborczym Nr 10:

1. Augustyniak Janina Kazimiera
2. Cąkała Lucjan
3. Łosiak Bronisława

¹⁰⁹ Dz. Urz. WRN Olsztyn, 1978 nr 2 poz. 6.

Kadencja 1984-1988¹¹⁰

Rady Narodowej Miasta i Gminy w Biskupcu	
<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kato Wojciech 2. Szpejewski Stefan Bogdan 3. Łyjak Józef Marian 4. Gardocki Karol 	<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 8</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wierzbicki Mirosław 2. Raczkowska Irena 3. Psiuk Jerzy 4. Rekita Jerzy
<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Turzański Tadeusz 2. Tomaszewicz Walenty 3. Wilimski Romuald 4. Dudek Teresa 	<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 9</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bałcerzak Władysław 2. Wieczorek Stanisław 3. Kunka Stanisław 4. Domin Zenon 5. Kęszczyk Edward
<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Słowiński Józef 2. Stanikowski Marian 3. Nowakowski Zbigniew 4. Wiśniewska Marianna 5. Bałukiewicz Jan 	<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 10</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klik Bogdan 2. Boraczuk Maria 3. Cąkała Lucjan
<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skowroński Kazimierz 2. Grubecki Ryszard 3. Władko Stefania 4. Walczykowski Hieronim 5. Użlis Adam 6. Milewska Krystyna 7. Terlikowska Danuta 	<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 11</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lisowski Bronisław 2. Daško Kazimiera 3. Dajnowski Antoni
<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Popowski Roman 2. Fijołek Henryk 3. Jankowski Klemens 4. Minkiewicz Zofia 5. Świokło Antoni 	<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 12</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dudek Stanisław 2. Gorczyca Krzysztof 3. Falkowska Genowefa
<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chyziak Marian 2. Kaliszuk Roman 3. Płocienniłk Maria Wanda 	<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 13</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Filipczyk Jan 2. Kuciej Jerzy 3. Korsak Zenon Józef 4. Podobyćko Eugeniusz 5. Cichocki Andrzej 6. Mikuczyński Marian
<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 7</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jesiotr Romuald 2. Szczawiński Stanisław 3. Zaręba Stanisław 4. Chachólski Brunon 5. Lewandowski Tomasz 	<p style="text-align: center;">w okręgu wyborczym Nr 14</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bejnar Zygmunt 2. Chudzik Ryszard 3. Nowakowski Mieczysław

¹¹⁰ Dziennik Urzędowy Województwa Olsztyńskiego, 1984 nr 1 poz. 1.

Kadencja 1988-1990¹¹¹

<p>w okręgu wyborczym Nr 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Balukiewicz Jan 2. Chodkowska Redzik Elżbieta 3. Bogucka Krystyna 4. Krakowiak Antoni Zygmunt 5. Pawlak Maria Magdalena <p>w okręgu wyborczym Nr 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bukowski Bogusław 2. Stańko Teresa 3. Rybarczyk Marek 4. Turzański Tadeusz <p>w okręgu wyborczym Nr 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Matz Regina 2. Grubecki Ryszard 3. Korzeniowski Władysław 4. Szabelski Witold <p>w okręgu wyborczym Nr 4:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kowalski Krzysztof 2. Staszkiwicz Ryszard 3. Propiwnicki Aleksander <p>w okręgu wyborczym Nr 5:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klonowski Franciszek 2. Biskupski Marek 3. Kiejno Wanda <p>w okręgu wyborczym Nr 6:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuchta Mieczysław 2. Giżewska Anna 3. Kaliszuk Roman 4. Radomska Barbara 5. Szykuła Mieczysław 	<p>w okręgu wyborczym Nr 7:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Piomiński Ryszard 2. Jastrzębski Jerzy 3. Terech Piotr <p>w okręgu wyborczym Nr 8:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jednoróg Bolesław 2. Godlewska Teresa 3. Gołębiowska Halina 4. Madej Franciszek 5. Szyndlarewicz Helena <p>w okręgu wyborczym Nr 9:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chomiczuk Jan 2. Majewski Ryszard <p>w okręgu wyborczym Nr 10:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Araśniewicz Halina 2. Bala Janina 3. Niewiadomski Bronisław 4. Kowalczyk Kazimierz <p>w okręgu wyborczym Nr 11:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wierchnicki Leon 2. Wiśniewski Antoni <p>w okręgu wyborczym Nr 12:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budek Maria 2. Charkot Zdzisław 3. Gocejn Jerzy 	<p>w okręgu wyborczym Nr 13:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grochulski Wacław 2. Prusik Zdzisław <p>w okręgu wyborczym Nr 14:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cichocki Andrzej 2. Mikuczyński Marian 3. Podobyćko Eugeniusz <p>w okręgu wyborczym Nr 15:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrenko Marzena 2. Dudek Stanisław <p>w okręgu wyborczym Nr 16:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mierzejewska Teresa 2. Żukowska Teresa 3. Stefański Grzegorz <p>w okręgu wyborczym Nr 17:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Raczkowska Irena 2. Czekał Bronisław 3. Dymkowski Stanisław 4. Soczewica Wojciech <p>w okręgu wyborczym Nr 18:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kwiatkowski Józef 2. Pieczyk Ludwik 3. Pachucka Eryka
---	---	--

¹¹¹ Dz. Urz. Województwa Olsztyńskiego, 1988, nr 9 poz. 127.

BIBLIOGRAFIA

Źródła:

Dzienniki Ustaw, 1933-1990.

Dzienniki Urzędowe Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie, 1954-1984.

Dzienniki Urzędowe Województwa Olsztyńskiego, 1984-1988.

Powszechny sumaryczny spis ludności z dnia 14 lutego 1946 roku, Warszawa 1947,

Wykaz gromad Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej według stanu z dnia 1 lipca 1952 roku, Warszawa 1952

Opracowania:

Gończar Mieczysław, *Samorząd wsi, historia i nowe możliwości*, Warszawa 1990

Landau Zbigniew, Roszkowski Wojciech, *Polityka gospodarcza II RP i PRL*, Warszawa 1995.

Magierska A., *Ziemie zachodnie i północne w 1945 roku*, Warszawa 1978.

Sławiński Przemysław, *Administracja terytorialna w województwie szczecińskim w latach 1945-1950*, Gorzów Wielkopolski 2008.

Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich pod red. F. Sulimierskiego, B. Chlebowskiego, W. Wawelskiego. Tomy I-XIV. Warszawa 1880-1902

Mapy pochodzą z zasobów autora,

Zdjęcia z pochodzą z Narodowego Archiwum Cyfrowego